

Kmet, delavec in obrtnik
naj bodo narodu vodniki!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 50—
za pol leta „15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Iskrati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znesek za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Zveze slovenskega kmetškega ljudstva“.

Vsako uležaj vse sedove
svojega dela in marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici Štev. 7. — Telefon
inter. št. 504. — Račun
pri pošti. Čekovno za-
vedu št. št. 368.

Občni zbor ZSKL

se vrši v nedeljo dne 2. maja t. l. ob 10. uri dop.
v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju.

DNEVNI RED:

1. Politično in gospodarsko poro-
čilo. Poročajo: Albin Prepeluh,
Ivan Pucelj.
2. Govor predsednika HSS g. Šte-
fana Radića.
3. Čitanje programa in pravilnika.
4. Proglasitev »Slovenske kmetške
stranke«.
5. Volitve.
6. Zaključna beseda.

Za „Zvezo slovenskega kmetškega ljudstva“:

Andrej Kelemina,

nar. poslanec

Ivan Pucelj,

nar. poslanec

Občni zbor Samostojne Kmetijske Stranke.

Delegati soglasno in z navdušenjem odobrili doseda-
njo politiko strankinega vodstva. — Navdušena za-
upnica tov. Pucelju najboljši odgovor na »Jutrove«
pobalinske napade. — Soglasen sklep za ustano-
vitev skupne stranke SKS z SRS.

V nedeljo so se v Ljubljani zbrali delegati SKS na strankinem obnem zboru. Že zjutraj si mogel na obrazih vseh prihajajočih čitati veselo in samozavestno razpoloženje in zadovoljstvo z vsem, kar se je zadnje čase odigravalo. Vse je navdajala zavest, da vodijo dobro politiko. Za bevskanje nasprotnikov so imeli delegatje le pomilovalne nasmehi. Nekateri so se čudili »Jutrovi« kratkovidnosti in neresnosti. »Ti ljudje mislijo,« pravi delegat iz Štajerske, »da nas bodo s smešenjem in sramotjenjem našega priljubljenega tov. Pucelja odvrnili od kmetške stranke? Kako so slepi!« Drugi pa je dejal: »Jutrovci ne morejo živeti brez cekinaste usode. S svojimi neumnimi napadi bodo dosegli le to, da tudi v slučaju najhujše potrebe ne bodo mogli računati na našo pomoč!« Občni zbor je vodil

tov. Ivan Pipan,

ki ga je otvoril s sledečim govorom:

Slavni občni zbor, dragi tovariši! Otvarjam 6. redni občni zbor SKS in prisrčno pozdravljam vse bojevnike za kmečko pravdo.

Načelstvo SKS je v preteklem letu vodilo politiko naše stranke odločno na temelju našega kmetškega programa. Na podlagi smernic lanskega občnega zbora je šlo načelstvo na delo v duhu združevanja razcepljenih kmetških vrst in sodelovanja kmetških strank.

Le tako združeni in močni se bomo mogli uspešneje boriti za gospodarsko in politično enakopravnost Slovencev, posebno pa enakopravnost kmetškega ljudstva.

Nahajamo se v sredi tega dela, ki ga moramo v bodočnosti še vztrajneje nadaljevati. Naš ugled, spoštovanje in zaupanje, ki so ga nam zapravile nasprotnne slovenske politične stranke pri Hrvatih in Srbih, si bomo pridobili le tedaj, ako bomo naše združevalno delo kmetških strank postavili na zdrav in soliden temelj in v močni organizaciji, politični in gospodarski, združili vse slovensko kmetško ljudstvo.

Pregled našega gospodarstva nam nudi zelo žalostno sliko. Vidno nazadujemo in skoro ni kmečkega gospodarstva, ki ne bi bilo globoko zadolženo. To stanje je posledica državnega gospodarstva, ki dosega ni imelo smisla za oni del produkcije, ki daje narodom vse, kar je potrebno za življenje. Državna bremena, davki in takse, trošarine in druge dajatve so presegle vse meje. Naš kmet, obrtnik in delavec ne zmaga te bremen več. Zato bo sedaj naša prva glavna naloga izvajati znižanje davkov tako, da bomo vsi resnično enaki bratje v pravicah in dolžnostih. Ponovim še enkrat. Vsa naša politika bo v prvi vrsti v boju za znižanje in izenačenje davkov.

Kakor sem že omenil, bo vse naše delo posvečeno tudi temu, da se

naše gospodarstvo uravna tako, da bo na prvem mestu upoštevana kmetška produkcija, a Sloveniji se mora dati izhod na morje, da bo trgovina z našimi pridelki svobodna in direktna in da ne bomo plačevali drage mešetarine drugim narodom.

Vsa zakonodaja mora biti izraz naroda, zato naj sodelujejo pri zakonih vse stanovske organizacije, ker samo taki zakoni s sodelovanjem vseh sil naroda bodo imeli pravo avtoriteto.

Trgovski, obrtni, industrijski in delavski stan so si že priborili take stanovske organizacije, ki naj vplivajo na gospodarske smernice in zakonodajo v državi, le najštevilnejši in najpomembnejši kmetški stan take ustanove še nima. Zato bomo zahtevali, da se takoj pristopi k delu za ustanovitev kmetških zbornic.

Tudi vprašanje agrarne reforme je še vedno odprto. Naša zahteva je, da se vprašanje v najbližji bodočnosti reši po geslu, zemlja bodi last tistega, ki jo obdeluje in ki od tega dela živi.

Se polno je vprašanj, ki duše naše gospodarstvo. Da bomo mogli vse to urediti, kakor sami želimo in potrebujemo, je nujno potrebno, da se strnejo vse kmetške mase v trdno stanovsko politično organizacijo. Slovenci v svojo slovensko kmečko stranko, Hrvati v svojo hrvatsko soljačko stranko, a Srbi v svojo zemljoradničko stranko. Vsi trije skupaj pa v mogočno zvezo, ki bo dala kmetški državi tudi kmetško vlado.

V tem znamenju vas pozdravljam in kličem živijo vsem borcem za kmetške pravice!

Iz tega mesta sem dolžan, da se spominjam vseh umrlih naših tovarišev v preteklem letu. Kruta smrt je strgala iz naših vrst precejšno število naših dobrih in najboljših tovarišev, družinam pa skrbnih očetov.

V počaščenje umrlih vas pozivam, da vsi vstanete in jim zakličemo slava.

Sledilo je

tajniško poročilo tov. Bukovca.

V svojem izčrpnem stvarnem poročilu je navedel vse važnejše dogodke strankine od lanskega občnega zbora naprej ter je posebno podčrtal zbližanje in spajanje SKS in SRS v ZSKL.

Tov. Černe

je podal blagajniško poročilo, a

tov. Pestotnik

je poročal v imenu računskih pregledovalcev, ki so strankine račune našli v lepem redu.

Burno pozdravljen je nato nastopil

tov. Pucelj,

ki je podal politično poročilo. V izvrstno zasnovanem govoru je opisal sedanjo politično krizo v državi in osvetlil vse vzroke, ki so morali dovesti do današnjega žalostnega stanja. Natančno je potem opisal dosedanje skupno delovanje Hrvatske seljačke stranke in radikalov ter radikalni poskus, razbiti Radićevo stranko, ki je spričo sijajne organizacije hrvatske kmetške stranke in dobre politične vzgoje njenih pristašev klavrno propadel — na največjo škodo radikalov samih in na veliko korist kmetškega pokreta. Obširno je govoril o korupciji in njenih strašnih posledicah za našo državo. Zborovalci so mnogokrat prekinili govornika s pritjevanjem in ploskanjem, največje odobravanje pa je nastalo, ko je poročevalec rekel, da se mora boj proti korupciji voditi do popolnega iztrebljenja korupcije in korupcionistov in da se mora komisijonalno preiskati dosedanje delovanje vseh vodilnih politikov. V komisijo, ki bo preiskala njegovo, Puceljevo, delovanje in premoženjsko stanje, zahteva tov. Pucelj, da vstopita gg. dr. Žerjav in dr. Korošec ter eden nad strankami stoječ sodnik. Slične komisije, v katerih bodo vedno imeli večino pripadniki nasprotnne stranke, naj se sestavijo za vse vodilne politike, to bo njegova zahteva v Beogradu. Potem se bo kmalu videlo, kdo je korupcionist, kdo je kradel svinco, premož, gozdove in kdo ne. Jako posrečeno je opozoril govornik tudi na demokratsko igro, kjer vpijejo o korupciji drugih, da bi zakrili lastne velike grehe. Cel občni zbor je govorniku, ko je končal svoj govor, pritjeval ob silnem navdušenju. Istotako je na predlog tov. Ažmana bila tov. Pucelju ob največjem navdušenju izražena zaupnica, a g. Št. Radiću je bil odposlan brzojavni pozdrav.

To je bil vsekakor najprimernejši odgovor na ostudno pisavo demokratskih cunj.

Nato je poročal

tov. inž. Zupančič

o strankinem gospodarskem delu in o pripravah za občni zbor Zveze slov. kmet. ljudstva dne 2. maja v Celju, kjer se Zveza obeh strank (SRS in SKS) spremeni v Slovensko kmetško stranko, kar bo pomenilo novo mogočno okrepitev našega kmetškega pokreta. Predlagal je v smislu svojih izvajanj, da se naj sprejme sledeča

resolucija:

Na občnem zboru v Ljubljani dne 25. aprila zbrani delegati SKS uvidevajo, da je rešitev gospodarskih in socialnih prilik slovenskega kmetijskega ljudstva mogoča le v trdni kmečki organizaciji. Zato pozdravljamo strnitev kmetijskega ljudstva v skupno Slovensko kmetijsko stranko in dajemo našim delegatom za občni zbor ZSKL v Celju 2. maja t. l. pooblastilo, da glasujejo po navodilu in na podlagi storjenih sklepov današnjega občnega zbora, da se dosedanja zveza obeh kmečkih strank v Sloveniji pretvori v eno samo enotno SKS.

Resolucija je bila po kratki razpravi ob navdušenem odobravanju sprejeta, na kar so se izvolili delegati za Celje.

Pri slučajnostih je tov. Ažman govoril o potrebi pospeševanja planšarstva in sadjarstva, o sodelovanju učiteljstva v sadjarski panogi in o važnosti Mlekarskega društva kot združenja producentov. O istem predmetu sta govorila še tov. Božo Račič in tov. Pucelj, na kar je tov. Kušar govoril o uvoznini (mitnini) v Ljubljano

in o tržnini v Ljubljani, ki zadeneta izključno le kmetško prebivalstvo bližnje in daljne okolice (kar obenem dokazuje veliko ljubezen ljubljanskih demokratov in esleasarijev do kmetat!). Naša stranka je delala na to, da se te krivične dajatve odpravijo. Veliki župan, ki je naredbo o teh dajatvah izdal, si je v naredbi sami pridržal pravico, da jo more vsak čas zopet preklicati. Zato ga pozivamo, da naredbo takoj ukine. Občni zbor je ta predlog tov. Kušarja soglasno odobril, na kar je delegat iz St. Vida nad Ljubljano stavil še vprašanje glede carin, revizije ustave ter obrtnega in kmetijskega kredita. Tov. Pucelj je pojasnil, na kakšni stopnji se nahajajo te zadeve, na kar je tov. Pipan občni zbor po triurnem zborovanju zaključil.

Delegatje, katerih se je zbralo 200, so se razšli v prepričanju, da je kmetška misel med Slovenci v zadnjem letu zopet mogočno napredovala in se utrdila v kljub vsemu, ali pa morebiti ravno radi strahovitega nasprotovanja od strani starih sovražnikov kmetijskega ljudstva.

kmela potegniti, je to njegova stvar in res nima prav nič skupnega z ustanovitvijo stranke.

To so zgodovinska dejstva, katerih ne spravijo iz sveta cele skladovnice Jutrovih poročil, v katerih izlivajo svoj žolč na našo stranko in na našega poslanca tovariša Pucelja. Kako pa zna naš kmet ceniti uspešno delo svojega poslanca, se

je pokazalo na strankinem občnem zboru pretečeno nedeljo. Le žal, da ni bil naš občni zbor potem radija zvezan z Jutrovo centralo, ker bi bil gotovo od aplavza tovarišu Pucelju oglušil ves Jutrov uredniški štab. (In Dolfeta bi nemara feršlag opilil, kar bi pa bilo škoda, kajti nekdo mora vendar skrbeti za smeh. Op. ur.). A. Koman, kmet.

Samo s sporazumom bomo zatrli korupcijo!

V »Domu«, glasilu HSS, je napisal Juro Valečič, kmet in narodni poslanec, članek, ki je vreden, da ga ponatisnemo.

Ves hrvaški in srbski narod je z veseljem pozdravil hrvaško-srpski sporazum, to je sporazum izmed najmočnejše srbske in najmočnejše hrvaške stranke. Kako tudi ne, saj je imel ves narod srbski, hrvaški in slovenski nado, da bo složno delo privedlo državo v blagostanje, ki je v zadnjih letih izginilo. Kmetški stan toži radi neznosnih davkov, na draginji vsega kar mora kupiti, a na slabo ceno vsega, kar ima za prodati, delavec toži čez vse, a k vsemu temu mora od svojih žuljavih rok še plačati davek; obrtnika so davki, takse in doklade uničile tako, da so nekateri morali zapreti svoje obrti in trgovine.

Vsi ti davki pritiskajo cel narod do skrajnosti. Narod je imel samo še nado, da bo ta zla nova vlada, ki je bila vsaj delno kmečka, z delom popravila za prvo silo vsaj to, da zaključi s sosednimi državami trgovske zveze, ki bodo omogočile ugodnejše cene za naše proizvode. Jasno je, da se morajo odpraviti carine na izvoz, davki se morajo zjednačiti po vsej državi, zakoni pa spremeniti in izdelati tako, da bodo odgovarjali duhu časa. Največje naše upanje je bilo šparanje, kar se je začelo s tem, da se je gotov del uradništva odpustilo.

Prihranilo bi se tudi mnogo na poslanskih dnevnicah, na ministrskih in visokih uradnikov plačah, na avtomobilskih in cigaretnih stroških in z zmanjšanjem števila ministrstev. O vsem tem pa dosej, ko nimamo večine, niti mnogo govoriti nismo smeli, ker so vse te stvari le netile odpor proti nam pri onih ljudeh, katerim ni mar ljudska beda, ampak jim je več do tega, da svoj lastni položaj kolikor mogoče dobro osigurajo.

Največje zlo od vsega je ta prokleta korupcija, ki se je vkoreninila po celi naši državi, a jo je zelo težko odstraniti, ker se brani od zgoraj. O pobijanju korupcije se razpravlja na sejah, vodijo se mnogolične razprave, napravljajo se sklepi in pošiljajo se komisije, ki naj korupcijo zatro. Vse te komisije in preiskave so brez uspeha, glavno se nikdar ne doseže, ker preiskovalne komisije vršijo svoje delo strankarsko. Če je krivec dober strankarski agitator, se mu vse spregleda in tako se vse stvari sučejo vsa leta po vojni, v kateri so nastale razne afeze, tatvine, poneverbe itd. Vsega tega se ne more spraviti na pravi tir, ker je takih korupcionistov, tatov in sličnih mnogo, pa eden drugega zakrivajo in zagovarjajo.

Če se pa vendar kdo najde, ki noče molčati, ker ne trpi korupcije, ki izmoggava delavni naš narod in protestira proti tatvini, po takem človeku padejo vsi in ga imenujejo falota in zločinca, še več, tak človek se odstrani iz vlade, kakor se je dogodilo prosvetnemu ministru Stefanu Radiću, ker je rekel, da je korupcija, če se pokrade na zagrebškem kolodvoru za več milijonov premoga itd.

Torej vsi smo proti korupciji, samo nobeden ne sme govoriti proti njej ali kakor bi rekli, ne sme se krasti, a tatu ne sme nikdo motiti.

Vsa javnost naj ve, da Hrvaška kmečka stranka, ki se je v poštenju rodila, pošteno odgojila, pošteno dela, je čistih rok, čiste vesti, hoče in mora pobijati nepoštenje, tatvino, prevaro, z jedno besedo korupcijo, noče samo govoriti proti njej, ampak na vsa usta je vpila proti njej in vpili bomo proti njej tudi če bomo v vladi, a če koga to moti, je to znak, da je sam tak, zato naj gleda na to, da ga to ne bo motilo, to je, naj živi pošteno od svojega dela, a ne od tujih žuljev.

Napake in škodljivci slovenskega kmetijskega ljudstva.

Vsak narod ima svoje napake, ravno tako jih imamo tudi Slovenci. Ena najgrših pa, kar jih imamo, je brezdvomno nevoščljivost ali zavist. Ta grdobija je danes tako razširjena, kakor že morda davno prej ne, to pa danes, ko se bije boj za obstanek skoraj vsakega poedinega človeka in baš ravno v teh časih, ko so nekateri ljudje na tako čuden in tako hiter način obogateli, na drugi strani pa je mnogo ljudi obubožalo. Zato ni čuda, da danes opazujemo ta greh nevoščljivosti povsod med

vsemi stanovi, na deželi, v mestih in vsepovsod kjer biva Adamov rod. Na vasi se ljudje tožarijo največkrat iz nevoščljivosti in se ovajajo zaradi davkov, ako se komu zdi, da sosed plača manj kot on in tako naprej. Med obrtniki se gre največkrat radi dela in zaslužka in pri uradnikih zopet radi boljših služb itd. To nam seveda samo škoduje, ker vsak dobro ve, da od nevoščljivosti nihče nič ne pridobi.

Druga nič manj grda napaka, ki se danes nič manj ne opaža, je pa

O ustanovitvi Samostojne kmetijske stranke.

Z ozirom na Jutrovo novico z dne 20. aprila, da je dr. Žerjav ustanovitelj SKS, se mi zdi potrebno za naše pristaše, ne za Jutrovce, podati točno poročilo o ustanovitvi SKS. To zlasti, ker danes po šestih letih njenega obstoja marsikateri pristaš ne ve kje, kedaj in kdo je polagal temelj stranki. Ker sem sodeloval vseskozi od prvega začetka na pripravljalnih delih za ustanovitev stranke, se čutim poklicanega, da v glavnih obriših na kratko obrazložim njen početek.

Potrebo stranke so rodile razmere. Kmet je uvidel, da nima zaščite v preživelih meščanskih in za kmeta naravnost mačehovskih strankah ter je pričel misliti na osamosvojitve. V letu 1919. smo se z tovarišema Tršanom in Pipanom večkrat shajali in debatirali, kako in na kakšen način bi zadevo vzeli v roke. Inicijativa za te razgovore je izšla od tov. Tršana, ki pa gotovo nikdar ni bil pristaš ali pa še celo eksponent dr. Žerjava. Posledica teh razgovorov je bil prvi sestanek, ki smo ga sklicali mi trije koncem l. 1919 na Skaručini, pri Ingelču (Vodetu). Sestanek je bil zelo dobro obiskan in to brez vednosti in dovoljenja dr. Žerjava. Vodil ga je tov. Pipan in sestavil dnevni red. Pri prvi točki je podal poročilo o dosedanjem delovanju meščanskih strank, ki kmeta ljubijo in rabijo le ob volitvah, potem pa pozabijo nanj in na njegove potrebe. Z ozirom na to je pri drugi točki dnevnega reda stavil vprašanje, ali so udeleženci za ustanovitev kmečke stranke, k čemur so vsi navdušeno pritrdili. V ta namen se je pri tretji točki izvolilo zaupnike iz cellega okoliša. Ker je bil pa ta okoliš za tako važno zadevo premajhen, so

se ob enem na sestanku določili organizatorji, katerih naloga je bila, sklicati enake sestanke v drugih krajih. Prevzeli so to nalogo: za Dolenjsko Tršan, za kranjski okraj Burgar, ki je po prvem sestanku uspešno poročilo poslal, potem pa umolknil, za brezovški okoliš tov. Pipan in za škofjeloški podpisani. Organizatorji so imeli nalogo poslati imena vseh izvoljenih zaupnikov tovarišu Pipanu, kateri jih je potem sklical na prvi skupni sestanek v Ljubljano k Loydu. Tu smo se že sešli z našimi poznejšimi odličnimi delavci, kakor z starosto Zupančičem, Majcenom, Kušarjem, Mrmoljo in drugimi. In na tem sestanku je bila iztesana zibelka bodoči kmetški stranki. Na tem sestanku se je izvolil pripravljalni odbor za izvršitev programa in za sklicanje ustanovnega občnega zbora, ki se je vršil pozneje ob velikanski udeležbi pri Novem svetu, morda ali ne že z vednostjo dr. Žerjava. Poudarjam pa, da je imel ta občni zbor toliko skupnosti z dr. Žerjavom, kakor jo imata ogenj in voda. Dejstvo je, da je takratna demokratska stranka v času, ko so naši tovariši organizirali svojo stanovsko stranko, čutila potrebo, napraviti v svoji stranki kotiček za kmeta v takozvanem Kmetškem svetu kot protiutež ustanovitvi naše stranke. Ker se pa kmet v njihovem kotičku ni dobro počutil, jo je primahal v našo svobodno kmečko hišo.

Dr. Žerjav ima pri ustanovitvi SKS ravno toliko zasluga, kakor dr. Korošec, kajti oba sta s svojo protikmetško politiko vzbudila in pospešila potrebo ustanovitve kmetijske stranke. Če je pa dr. Žerjav hotel pristaviti k našemu ognju svoj piskerček in če se je pustil od

prestrastno strankarstvo, ki ubija vse gospodarsko življenje, posebno na deželi. Pomislimo samo na gospodarstvo po naših občinah! Kako občine marsikje ubija strankarstvo! Pomislimo na naše združništvo, kako je včasih tepeno radi strankarstva in koliko je še drugih primerov vsepovsod. Danes se mnogokrat slišijo izrazi, ko se gre za kakšno gospodarsko delo pri zadrukah in pri raznih kmetijskih podružnicah: »Ja, ta pa ni naš!« ali pa: »Ta bi bil dober, pa ni naš!«, ali pa: »Nič mu ni za očitati, dober gospodar je, samo naše stranke ni!« Takih izrazov čujemo vse polno. Jaz mislim, da nam tako početje ni v korist. Zato pa vidimo, da so premnogokrat najboljši možje odstavljani od dela pri različnih gospodarskih korporacijah in to taki, ki so res zmogni, ki so delavni, ki imajo veselje in talent za delo. Odstavljani so ravno zato, ker niso tiste stranke, ki prevladuje v dotičnem kraju. Nasprotno pa spravijo skupaj ljudi, ki nimajo veselja, nimajo zmognosti in se tudi nočejo žrtvovati za skupni blagor. No pa kaj za to, saj je naš, saj nam zmeraj kima, zmeraj veli z nami in to je vse. Tako se dela pri nas v blaženi Sloveniji. Zato pa tudi vidimo pri marsikateri občini, pri marsikateri zadruzi in pri kmetijskih podružnicah, da vse skupaj propada in največ samo radi slabih delavcev in zaradi strankarstva.

Sedaj pa se vprašajmo, kje so vzroki in kdo je kriv vseh teh napak. Jaz v prvi vrsti tukaj javno dolžim politično časopisje SLS. In če bo kdo enkrat dajal težak odgovor pred večnim sodnikom, ga bodo dajali v prvi vrsti uredniki esesarskih političnih časopisov. Kajti mi smo zmeraj poudarjali, da armada SLS je še dobra, samo vodstvo stranke in poslanci SLS so zanič in nezmožni za kakšno koristno delo za slovensko ljudstvo. Nasprotno pa je časopisje SLS tolklo po vsem, kar ni volilo z njim, vse so proglašali za brezverce, za sovražnike vere in duhovnikov, za ničvredneže, katerih se je treba ogibati kakor gobavcev, da se kdo ne okuži. Hujskalo je, da naj ljudstvo zasovraži takega človeka iz dna srca. Pomisli samo na »Domoljuba«, ako si ga bral en čas. Ali ne izzeveni, kakor bi se božja zapoved glasila: »Ubij svojega bližnjega, ako ne, bo on tebe!« namesto: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« In ali ni še dodelal tisti, ki je dal to zapoved: »Tvoj bližnji je vsak človek, bodisi prijatelj ali sovražnik, torej tudi sovražnike moramo ljubiti!« Poglejmo pa ljudi, katerim je dušna hrana samo »Domoljub« ali kaj podobnega, ali niso postali taki kot je »Domoljub«, ki samo hujska. Hvala Bogu, da se »Domoljub« kljub visokemu številu naročnikov le malo in vedno manje bere, ker velik del ljudi ga naroči samo radi nadlegavanja esesarskih agitatorjev in pa, ker se papir zmeraj rabi!

Posledice političnega časopisja SLS so zelo škodljive za podeželsko ljudstvo, to opaža lahko vsak v svojem kraju. Sosed, ki je ravno tak trpin, kot si ti, ki ima ravno iste

interese, kot ti, Te sovraži. Zakaj? Zato ker nisi tistega političnega prepričanja, kakor on, ki je vedno bral samo »Domoljub« ali kaj podobnega. Mislim, da nas to vse skupaj boli, saj smo bratje po trpljenju, po istih težnjah in stremljenju, pa se sovražimo, ker so nas umetno nahujskali zato, da nas lažje izkoriščajo. Pomislimo to, danes, tovariši, ko kmetje spoznavamo, da smo od inteligence zapeljani in zapuščeni. Sedaj prav posebno velja geslo: Kmet pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! Danes velja to v polni meri.

Mislim, da smo vsi prepričani, da imamo kmetje vsi iste interese brez razlike strank, kar se je prav lepo pokazalo zadnjič na ustanovnem obnem zboru Mlekarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, ko smo nastopili kmetje brez razlike strank kot en blok za svoje interese. (Žal se je morala vsa stvar za nekaj časa preložiti!) Tam je kmet pokazal, da ga še ni zapustil zdrav razum, le škodljivce kmečkega ljudstva je treba prej odpraviti in zopet bo bolje za nas vse.

Proč s političnim sovraštvom! Pokažimo vsaj toliko kmetске solidarnosti, kot je imajo drugi stanovni! Odpravimo napake in odstranimo škodljivce. S tem bomo napravili

velik korak k boljši bodočnosti slovenskega ljudstva. Zatrdno tudi upam, da nas bo naša duhovščina, kar je še ostalo dobre, v tem stremljenju podpirala; vsaj tisti, ki so res pravi namestniki onega, ki je prvi cenzuriral nauk ljubezni do bližnjega. Oni, ki so na zemlji pravi namestniki tistega, ki je rekel: »Moje kraljestvo ni od tega sveta!« Gospodje duhovniki, rešite najprvo našo najsvetejšo svetinjo sv. vero iz sužnjosti, kamor so jo zasujili voditelji SLS! Oznanjajte pouk ljubezni do bližnjega, katerega smo danes tako potrebni, in pomagajte nam! Odpravimo napake, spodimo proč naše najhujše škodljivce, ki nas samo hujskajo brata proti bratu. Ko opravimo vse to, si lahko takoj podamo roke: Vi, ki ste pri Kmetiski zvezi in mi od Zveze slovenskega kmečkega ljudstva, in se združimo vsi skupaj v mogočno Slovensko kmečko stranko, ki bomo v zvezi s Hrvatsko seljačko stranko in z srbskimi kmeti izbojevali lepo bodočnost. Danes ne pomeni veliko, če se osvobodimo od gospode in se združimo, bomo pomenili vse! Zato proč s škodljivci in s pokvarjeno gospodo! Vsak kmet pa naj bo prepričan o resničnosti izreka: Kmet, pomagaj si sam in Bog Ti bo pomagal. Kmet iz okolice Kranja.

Poslanec Brodar in dr. Šusteršič.

Pri SLS gre vse navzdol, ker se za ljudstvo le govoriči, pa nič ne dela. Tudi pri »Kmečki zvezi«, kateri je predsednik posl. Brodar, se za kmeta nič ne stori. Kmet se pritožuje in Zveza propada. Predsednik Brodar kaže edino v tem še delavnost, da na shodih zoper vse zabavlja, posebno pa zoper pristaše pok. dr. Šusteršiča. Njegovi napadi so smešni, kajti Brodar se izpreminja kakor luna.

Ob priliki zadnjega proračuna za poljedelstvo je posl. Brodar govoril v poslanski zbornici, da se ne more nobena stranka ponašati s takim delom za dobrobit in za napredek našega kmeta na vseh plojih napredka in kulture, kakor se lahko ponaša SLS. Posl. Ivan Pucelj je rekel Brodarju: »Vi niste tega storili!« Brodar je pa odgovoril: »Na vašo pripomnjo, g. Pucelj, odgovorim samo to-le: Odkar ni več na vladi Slovenska ljudska stranka, takozvana »popovska« stranka, od takrat se naš kmet pritožuje, trpi in propada. Samo to so dejstva.«

Kdaj se kranjski kmet ni pritoževal in propadal, nam pa kaže nastopno Brodarjevo pismo, ki je sicer pisano v slabi slovenščini, pa je vendar značilno za Brodarjevo doslednost in njegov značaj:

Hrastje, dne 13. jan. 1912.

Blagorodni gos. dr. Šusteršič, deželni glavar kranjski.

Častitam Vam k imenovanju kot deželni glavar.

Prav iz srca me je razveselilo to imenovanje, zavedajoč se namreč, da se bodele dobro potegovali za pravice vsakega stanu.

Z veseljem smo sprejeli to novico posebno kmetje, zakaj, ljubimo

Vas, kakor ljubi otrok svojega Očeta, zmerom ste stali v prvih vrstah za naše pravice, bodisi v deželnem ali državnem zboru, kmet je bil popred kakor suženj gosposke.

Spominjam se še, ko so bili moj Oče župan, kako so jih komandirali in sumničili vsi; glavar, orožniki, uradniki, sploh vsi. Oče so bili dober, razumen in vesten župan, ljudje so jih prav radi imeli, samo klerikalec!

Danes se vidi, bode te nadvlade od strani uradništva enkrat konec.

Najiskrenejše se Vam zahvaljujem za ves trud, za vse zaničevanje, ki ste ga prestali radi naših pravic. Mi kmetje smo pazno zasledovali vseskozi Vaša pota, pri tem se nam je ukoreninila ljubezen do Vas, ki je neizbrisna.

Bog Vas spremlja na novih poteh, in blagoslovi naj Vsemogočni vaše delo. Veselilo bi me, in vse kmete naše okolice, ako bi se enkrat videli v Kranju na shodu.

Bog Vas živi!

Ivan Brodar
predsed. kmečke zveze
za kranjski okraj.

Dr. Šusteršič je res prišel v Kranj na shod, in sicer dne 13. decembra 1913. Po »Slovincu« posnamemo o shodu te-le podatke: »Shod je bil izvrstno obiskan. Dvorana »Ljudskega doma« polna. Na shod sta prišla gg. deželni glavar dr. Šusteršič in deželni odbornik dr. Lampe, viharno pozdravljena. Deželni glavar dr. Šusteršič, sprejet z gromovitimi živio-klici in viharnim ploskom, je obrazložil pomen volitev. Njegov govor je napravil globok vtis in žel navdušeno, viharno odobravanje. Deželni

odbornik dr. Lampe je razložil v velikopoteznem govoru gospodarsko delo S. L. S. v zadnjih letih. Vtis shoda, ki je trajal 2½ ure, od 8. do 11. ure zvečer, je bil naravnost velikanski. Vsi navzoči so pripovedovali: Takega shoda Kranj še ni imel! To je bila enoglasna sodba.«

Ravno to dvorano »Ljudskega Doma« pa posl. Brodar sedaj izrablja za psovanje dr. Šusteršiča in mnogih duhovnov kranjskega dekanata. Koliko časa bodo ti vse to še mirno trpeli? Kaj so dr. Šusteršič in duhovni Brodarju hudega storili?

Razne politične vesti.

Izjava. »Jutro«, ki je komaj čakalo, da g. Radić ni več minister, je zadnji čas pričelo pravcato papirnato ofenzivo na pristaše SRS in SKS s tem, da z različnimi lažnjivimi članki, ki so polni najgorostnejših izmišljotin, napada g. Radića, tov. Prepeluha in tov. Puclja — hoteč omajati naše strnjene vrste. Demokrati dobro vedo, da ne opravijo pri esesarjih veliko; zato njim tembolj diše kroglice naših naprednih kmetov, delavcev in obrtnikov! Očividno se nadeja »Jutro«, da bodo, odkar je Radić prenehal biti minister, kar drli k demokratom! V 88. številu »Jutra« je bil eden od teh bombastičnih člankov podpisan s črko S., najbrž namenoma, da bi se s tem zbudila domneva, kot da mi pristaši Radičevega pokreta istega že sami izdajamo. Na tozadevno opozorilo prijateljev izjavljam, da nisem pisec dotičnega članka, niti sem v kakršnikoli zvezi z njim. Mi smo vztrajali v našem kmečko-delavskem pokretu takrat, ko je bil Radić v zaporu, vztrajali smo, ko je Radić bil minister in ostanemo zvesti kmečko-delavski ideji, ko Radića nikjer več ne bo! — »Jutrovo« ljubezen do kmeta in delavca pa poznamo prav dobro od takrat, ko so bili demokrati — na vladi! — 21. IV. 1926. Emeran Stoklas.

Dogodki prejšnjega tedna pomenijo za radikale veliko blamažo, za Radića pa veliko zmago. Radikali so trdno upali, da bodo Radičevo stranko razbili in se jim potem nihče ne bo več upiral, ko bodo slovenske in hrvatske kraje gospodarsko še bolj izkoriščali. Toda radikali so se zelo zmotili. Zadnji četrtek se je vršila v Zagrebu seja poslancev Radičeve stranke. Prišli so skoraj vsi poslanci. Izostala sta brez opravičila le dr. Nikić in dr. Šuperina ter še dva njujina odmetnika. Vsi drugi so ostali zvesti kmetiski stranki. Značilno je, da se je pred poslopjem, kjer se je vršila seja, zbralo silno mnogo kmetov. Samo iz okraja Brod, kjer je bil izvoljen Nikić, jih je prišlo dvesto z namenom, da sami kaznujejo Nikića, ako bi se drznil pojaviti se v Zagrebu. Eden izdajalec se piše Čaldarević. Njegov oče je kmet in še sam obdeluje posestvo. Ko je zvedel, da je sin izdal kmetško misel, ga je oče prokel in pozval sosede, naj mu pomagajo za vedno odstraniti takega pokvarjen-

ca, ki celo z izdajstvom skuša škodovati kmeti misli. Na seji poslancev je vladalo najboljšo razpoloženje. Radićevo politiko so odobrili in izjavili, da še vedno smatrajo politiko sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci za najkoristnejšo v naši državi.

Glavni odbor radikalne stranke je zboroval v Beogradu v nedeljo in ponedeljek. Sklic ga je stari Pašić iz jeze, ker je sfrčal iz vlade vsled korupcije svojega sina Rade- ta Pašića. To korupcijo je v javnosti razgalil zet Ljube Jovanovića, podpredsednika radikalne stranke, kar je Pašića tako razdražilo, da je sklenil Jovanovića izključiti iz stranke. Po celi državi je dal izvoliti take delegate v glavni odbor, ki bi mu (Pašiću) bili poslušni. V nedeljo je Pašić štiri ure govoril pred glavnim odborom. Govoril je o postanku Jugoslavije, mesto da bi obširno razpravljali o korupciji svojega sina. Govoril je postanku naše države in končno Ljubo Jovanovića naslikal kot sovražnika Jugoslavije! O korupciji je starec dejal samo to, da so oni, ki se proti njej bore, nasprotniki Jugoslavije (antidržavni elementi), seveda torej tudi Jovanović. To oslarijo je glavni odbor mirno požrl in z večino glasov izključil Jovanovića iz stranke, kar pomeni razcep radikalne stranke, ker bo Jovanoviću gotovo sledilo nekaj poslancev. Koliko, se v tem trenutku še ne ve. 40 let je Jovanović bil član radik. stranke. Večkrat je bil minister in mnogo drugih važnih mest je zavzemal v stranki, toda nikdar Pašiću ni bil sumljiv radi svoje politike. Ko pa je nastopil proti korupciji Pašićevega sina, ga Pašić izključil iz stranke. To pa je za Pašića silno značilno in jasno dokazuje, kaj je Pašiću več: država ali njegova familija!

Koncentrirana demokratska enotnonaprednofrontarska bedarija. V trgovski obrtni zbornici se je prejšnji teden vršila volitev predsednika in je bil izvoljen ljubljanski veletrgovec g. Jelačin ml., pameten, napreden mož, ki more na mestu, kamor je izvoljen, le mnogo koristiti. »Jutrovim« demokratarjem ta volitev ni po volji, ker g. Jelačin, dasiravno je napreden, ne trobi v Žerjavov rog. »Jutrovec« kot vneti borci za »enotno napredno fronto« g. Jelačina kratkoma proglase za »klerikalca«. Kajpada! S tem so zopet jasno pokazali, da pod besedo »enotna napredna fronta« razumejo le brezpogojno poslušnost Žerjavu in Dolfetu, a vsi drugi so jim »klerikalci«. Za tako naprednjaško »napredno koncentracijo« se lepo zahvalujemo!

Demokratari so zadnje dneve strašno vpili na tov. Puelja in mu očitali izdajstvo in bogve kaj še. Razun tega so vedeli silno mnogo povedati o Radićevih korupcijah, niti besede pa niso zinili o strahovitih tatvinah svojih prijateljev radikalov. Niso vsi radikali za demokratarje, nego samo oni, ki so obtoženi strašnih korupcij. Gliha vkup štrija! Zato demokratski kolo- vodje ne obsojajo radikalne korupcije, nego skušajo pozornost odv-

niti čisto v drugo smer. So, kakor tat, ki je uro ukradel in potem na cesti vpil: »Držite tatu! Držite tatu!« Kajti kakor hitro se začne pri nas razpravljati o radikalni korupciji, mnogim demokratarjem vedno postane slabo, ker se spomnijo svinca, premoga, Turn-Taksisovih gozdov, gozdov v Kokri, raznih »nacionalizacij«, raznih fondov v nekdanj demokratskih ministrstvih i. dr. Spominjajo se milijonov, s katerimi je omogočeno pokrivali izgube pri demokratskih listih. Tat vpije: »Držite tatu!« Ampak vse skupaj nič ne pomaga. Ko bi ta pokvarjena »Jutrovska« družba v nedeljo videla na občnem zboru SKS razpoloženje naših kmetov, bi ji postalo še bolj tesno pri srcu. In razen tega še to-le: Boj proti korupciji bomo neusmiljeno nadaljevali in ne bomo mirovali, dokler ne bodo razčiščene tudi razne korupcije »Jutrovskih« demokratarjev! Prisegamo, da bomo našli pota, ki Vam bodo še zelo neprijetna!!

Jutrovska falotstvo. »Jutro« si je v svoji čifutski ogabnosti predrznilo v nedeljo dne 25. t. m. napisati sledeči stavek: »Ako bodo voditelji SKS vztrajali na današnjem (nedeljskem) občnem zboru pri zahtevi, da naj se njeni dosedanji pristaši odrečejo popolnoma vsaki samostojnosti ter kratkoma prestopijo v radićevsko hrvaško seljaško stranko, kakor so zahtevali Radićevi eksponenti v Ptuj, potem morejo vzbuditi samo sum, da rinejo v Radićevo stranko samo zaradi tega, ker so odvisni od zagrebškega vodstva Radićeve stranke in zapleteni v njegove korupcijske afere, vsled česar se ne upajo pokazati hrbta dosedanji za Slovence tako brezplodni in škodljivi radićevski politiki.« — Tukaj si je visokodostojno »glasilo slovenske inteligence« iz hebrejske dežele dovolilo lumparijo, ki dosega vse njegove dosedanje svinjarije. Vprašamo dr. Žerjavo kot vrhovnega šefa SDS v Sloveniji in g. R. Pustoslemška kot direktorja »Jutra« in odgovornega izdajatelja »Jutra« g. A. Ribnikarja: »Kdo izmed slovenskih samostojnih kmetov je zapleten v njegove (Radićeve) korupcijske afere? V katero afero je kdo izmed slovenskih samostojnih kmetov zapleten? Ali je mogoče ali je nemogoče prestopiti iz ene stranke v drugo samo vsled strahu pred razkritjem kakšne korupcijske afere ali pa je mogoče prestopiti tudi iz drugih razlogov, n. pr. iz prepričanja, da je SDS jalova stranka in zanič? Obdolžitve, čeprav izrečena v milejši obliki sumničenja, da vodijo koga pri prestopu iz ene stranke v drugo le korupcijski nagibi, je barabstvo, navadno barabstvo! In če si sme dovoliti tako barabijo »Jutro«, si jo dovoljujemo tudi mi in zapišemo: »Če prestopi kakšen samostojen kmet k samostojnim demokratom, more vzbujati samo sum, da rine v Žerjavovo stranko samo zaradi tega, ker je odvisen od ljubljanskega vodstva Žerjavove stranke in je zapleten v njegove korupcijske afere, vsled česar si ne upa pokazati hrbta dosedanji za Slovence tako brezplodni in škodljivi žer-

javovski politiki!« Tako, gospodje: Glavo za glavo, zob za zob!

»Oseba« in »osebica«. Ne samo s podkupovanjem kmečkih duš hoče »Jutro« pridobiti kmete v svoj tabbor, ampak tudi z brezmejno ošabnostjo in nadutostjo, kakoršne je zmožen le študiran čifut. »Jutro« piše v nedeljo: »Tu sem videl, da gre samo za osebo in za nič drugega. Bolje bi bilo reči samo za ose- bico g. Ivana Puelja.« — Iz teh besed zveni ves našemljeni napuh študirane zabikanca nad prirodno kmečko inteligenco, češ kaj bo takle kmet, ki še mature nima, ali pa ki ni imel časa ali pa denarja, da bi se napilil na pamet nekaj knjig in postal doktor — ampak mi, ki imamo maturo na pamet in doktorat in ki nosimo evikerje, čeprav še ene dopisnice ne znamo pravilno napisati — mi smo gospodje, pred katerimi se mora kmet po trebuhu valjati! In ljudje, ki so polni takega staroveškega duha, ti ljudje hočejo reprezentirati »slovensko« »inteligenco«!! V primeri s tako »inteligenco« je najslabši kravji pastir pravi in resnični duševni velikan, ker ima več prirodne duhovitosti in stokrat več srčne plemenitosti v sebi kakor vsa študirana in neštudirana ošabnost s cvikerji na nosovih ali pa brez njih.

Češka agrarna (kmetska) stranka zelo napreduje. Kakor znano, so zadnje jesen na Češkem bile volitve v drž. zbor. Nobena stranka ni dobila večine. Nastale so težave pri sestavljanju vladne večine in konč-

no je prišlo tako daleč, da se je morala sestaviti uradniška vlada, ker se stranke niso mogle sporazumeti. Uradniška vlada pa ljudstvu ni po volji, zato sedaj vsi obračajo oči na ono stranko, ki ima največ upanja, da doseže delazmožno večino. In to je Švehlova kmetska stranka, ki je že pri zadnjih volitvah silno napredovala. Stranka naglo pridobiva pristasi in misli se, da bo skupno z nemško kmetsko stranko kmalu v položaju, da zopet sestavi močno parlamentarno vlado. So torej iste razmere, kakor pri nas. Meščanske stranke so pri nas razdvojile Slovence, Hrvate in Srbe, a kmetska stranka je poklicana, da jih spet združi in začne potem koristno zakonodajno delo.

Zveze med državami. Vedno bolj se opaža, kako iščejo države zaveznikov in se s tem pripravljajo za bodočnost. V zadnjem času sta se zopet znatno približali Rusija in Nemčija. Taka zveza predstavlja največjo nevarnost za Poljsko, ki se nahaja med obema imenovanimi državama. Ob enem skuša Rusija na svojo stran pridobiti Turčijo. Ena kakor druga zveza je naperjena proti Angliji in proti Franciji. Italija pa se baje skuša zvezati z Albanijo, kar bi bilo naperjeno proti Jugoslaviji. Tako se povsod pripravljajo za slučaj, da bi zopet kdo hotel pričeti vojno. Nekateri pa pri iskanju novih zaveznikov nemara sami mislijo, da napadejo neljube sosede. Posebno Italiji ni mnogo zaupati.

Shodi in razne prireditve.

Občni zbor ZSKL v Celju 2. maja v veliki dvorani Narodnega doma ob 10. uri dopoldne. Občni zbor se vrši po delegatih. Vsi delegati so dobili legitimacije. Samo legitimacija opravičuje glasovanje na občnem zboru. Vstop na občni zbor pa imajo brez glasovalne pravice vsi pristaši, ki se izkažejo z legitimacijo krajevnih ali okrajnih organizacij SKS ali SRS ali ZSKL.

Kranj. Redna mesečna seja okrajnega odbora v Kranju se vrši dne 10. maja dopoldan ob 10. uri pri Petrkru, seje se udeleži delegat iz Ljubljane, k obilni udeležbi vabi odbor. — J. Benedik, tajnik.

Remšnik. V nedeljo dne 25. aprila je bil pri nas javen shod ZSKL. Shod, smo sklicali zato, da slišimo konečno tudi mi enkrat kmetskega govornika one stranke, katero tako hudo blatijo in napadajo socialdemokrati, eseslarji in liberalci z besedo in tiskom v lepi bratski slogi in vsi z istimi frazami, kakor po medsebojnem dogovoru. Ker so naši nasprotniki iz gospodskih strank videli veliko zanimanje, ki je vladalo za ta shod, so hoteli uspeh preprečiti o tem, da so pozvali poslanca Pušenjaka in priredili isti dan javen shod. Da odvrnejo ljudi od udeležbe našega shoda, so takoj po sv. maši otvorili zborovanje kar pri cerkvi. Gospodu župniku, kateri je temu shodu moral predsedovati, niso pustili niti toliko časa, da odloži cerkveno ob-

leko, tako, da je vodil ves čas zborovanje v obleki, ki gotovo ni bila blagoslovljena v ta namen. Posl. Pušenjaka, ki v svojem govoru, praznem po vsebini a polnem po neresnici, ni povedal ničesar zanimivega, so se v teku četrte ure kmetje naveličali in prišli na naš shod k Greglu. Pušenjaku je ostalo zvestih kvečjemu 10—15 ljudi. Na našem shodu je poročal tov. Lipovšek, ki je vse nasprotne klevete temeljito ovrgel, razložil načrt Radića za uredbo države, s katerim bi dosegli še več kot z avtonomijo, pa ga eseslarji ovirajo pri tem, namesto da bi mu pomagali. S tem kažejo, da niso nikoli imeli namena, da pomagajo ljudstvu. Povedal je tudi, kako je Radić razkril korupcijo, kar je tudi povod sedanje vladne krize. Eseslarji pa namesto, da bi pomagali, da se napravi korupciji konec, s svojim delom ovirajo, da se privede krivec zaslužen kazni in končno napravi konec korupciji. Njim gre le za to, da vlečejo lepe tisočake. Ljudstvu pa trosijo samo pesek v oči, da jim daje kroglice. Govoru tov. Lipovškega je sledilo odobravanje in sklep, da morajo odslej imeti vodstvo v rokah oni, kateri vse preživijo in preskrbijo. Izvolil se je krajevni odbor pod predsedstvom tov. Kajzerja in se je priglasilo mnogo naročnikov za »Kmeti list«.

Društvo kmetskih fantov in deklet Dol-Berčičevo vprizori v nede-

ljo 2. maja ob pol 4. uri popoldne »Legionarje«, narodno igro s petjem v štirih dejanjih. Vse prijatelje društva od blizu in daleč vabimo k čim številnejši udeležbi.

Šmarjeta ob Pesnici. Naše Društvo kmetskih fantov in deklet ima v nedeljo 9. maja po maši svoj redni občni zbor v gostilni Kramberger. Vabljeni vsi odborniki in člani! — Stanko Stergar, predsednik.

Gasilno društvo v Notranjih goricah priredi v nedeljo dne 2. maja ob 3. pop. veliko ljudsko veselico. Ker je zelo ugodna železniška zveza in veselica tik postaje, se pričakuje velika udeležba od vseh strani. Prirediteljev bo nudila vsestransko zabavo. Čisti dobiček je namenjen za popravilo gasilskega orodja. Mala Nedelja. Vsak pozna dr. Sketovo povest o turškem divjanju po Koroškem »Miklova Zala«. Tu-

kajšnje Narodno kulturno društvo se ni strašilo velikih žrtev za novo scenerijo in za posojilo kostumov iz Ljubljane ter vprizori v nedeljo 2. maja ob pol 4. uri po dr. Sketovi povesti spisano igro »Miklova Zala«. Okoličani in domačini, v nedeljo 2. maja pridite vsi v društveni dom k Mali Nedelji!

Rogaška Slatina, najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, želodčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredno nizke cene. Zahtevajte prospekt!

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/8, pošlje vsakemu naročniku »Kmetkega lista« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Dopisi.

Kranjsko.

Prečna. Dne 23. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku Janeza Verščka, posestnika. Bil je zvest pristaš kmetske misli in naročnik »Kmetkega lista«. Daleč naokoli je bil znan kot živinozdravnik, ki je znal pomagati tudi v težkih slučajih. Vsakdo je šel z zaupanjem k njemu. Pomagal je brezplačno. V zadnjih dneh bolezni, ko je že slutil, da mu ni več pomoči, je sam priznal, da je njegovo življenje bilo trnjeva pot. Pogreb je imel lep. Naj bo pokoj blagi duši rajnega!

Trzin. Umrli je g. Katarina Strmolč roj. Narobe, dne 19. aprila t. l., soproga davčnega nadupravitelja v pokoju in posestnica. Bila je blagega srca, dobrodušna, rok in kremenit značaj. Vsem se zahvaljujejo za vse izkazano sočutje in spremljevanje na zadnji poti žalujoci ostali. — Naj v miru počiva!

Z Gorenjskega. (Hitrost vel. župana Baltiča). Pravijo, da je eno leto precej pri kraju, preden je odgovor, če gre akt v Beograd. Bi rekli, da je radi balkanskih manir taka navada. A mi Slovenci, ki se radi pobahamo, kako funkcionira naš uradniški aparat, zlasti finančni, pa že bolj gledamo in se čudimo, če Ljubljana glede hitrosti doseže Beograd. Imamo ta-le slučaj: Občini Lesce in Begunje ste vložili pri vel. županu lani v aprilu pritožbo radi načina uprave vodovoda. Vodovod obsega šest občin. Zaslu-ga petih občin je, da je šesta občina, t. j. Radovljica dobila vodovod. Z neke esesarske naredbe bivšega deželnega odbora je tako modro urejeno, da je vsa uprava v rokah mestne občine, ostalih pet občin pa ima le čast, da plačujejo in poslušajo, a glasovalne pravice nimajo. In tako komandira od kmetov vzdrževani vodovod radovljiški gospod. Sama občina Lesce plača skoraj 60% vseh stroškov, a besede nima! Vsled tega smo se pritožili. Toda pod Radičem ni bilo za rešiti, ker so to vložili kmetje; zato se je pa rešilo 19. aprila 1926 (št. Ubr. 7121/14 ex 25), ko se je mislilo pri gočavih ljudeh, da Radiča več ne bo! Hitra rešitev, kaj ne! Ljubljan-

ska gospoda zna peljati voz po svoje, kadar kmetje radi ljube naprednosti ne marajo kazati svoje moči. »Saj nam gre na roko!« Kajpada, zato so pa rešitve proti kmetom. No, si bomo zapomnili za bodočnost!

Štajersko.

Jarenina. »Sl. Gosp.« trdi, da je br. Gungl pisal v »Kmetkem listu« o kalinoljubovem shodu, kar pa ni res. (Op. ur. Tov. Gungl nima z dotičnim dopisom nobene zveze!) Nadalje piše, da so se kalinoljubovi pristaši z surovo silo spravili nad tov. Gungla. S tem lastne ljudi obsoja. Kdor ima prazno glavo, se ne more boriti z uma svitlim mečem, nego se bori po razbojniško. Lepe pomagače ima kalinoljub: Eden je kmet brez kmetije, ker jo je zapravil s tožarenjem in pijančevanjem. Drugi je upal z razbojništvom prejeti od kalinoljuba plačilo. Dobi plačilo, toda v zaporu! Tretji nad tov. Gunglom kuha jezo, ker tov. Gungl noče biti njegov politični kimač. itd. Kalinoljuba vredna družba! — Ampak vtis nastopa tov. Gungla ni izostal. Ko je posl. Strein začel udrihati po Radiču in Pucelju, mu je tov. Gungl zabrusil v obraz, da je bil dr. Korošec že tri ali štirikrat na vladi, pa ni prinesel Slovencem drugega, kot vedno večje davke, med tem ko je tov. Pucelj prinesel iz Radičeve torbe že precej mastnih drobtin. Dr. Korošec pa more iz svoje torbe pokazati le davke! S tem medklicem je tov. Gungl Streinu zmešal ves govor, radi česar so kalinoljubovi razbojnik nastopili tako, kakor so se v esesarskih izobraževalnih društvih naučili izobrazbo širiti!! Kdor si upa našim esesarjem povedati v obraz resnico, je od njih na smrt obsojen. Taka je ta razbojniška stranka!

Škomer pri Vitanju. Marsikateri si bo mislil, da mi »Pohorjani« spimo in nič ne vemo od politike. Pač nasprotno! Kljub temu, da smo mi najvišji v konjiškem okraju in vedno moramo hoditi skoz Rakovec ali blizu tam, nas noben ne more v politiki premotiti. Že pri zadnjih volitvah je dobila Radičeva stranka pri nas dvaindvajset glasov in ker uvidevamo, da je Radičeva stranka edina kmetska in delavska stran-

ka, ki ima usmiljenje do priproste-ga stanu, bomo v bodoče njo volili soglasno. Do zdaj še ni bilo nobenega shoda. Povsod so že bili naši voditelji in upamo, da tudi k nam kanalu pridejo. Lepo Vas bomo sprejeli, ker znamo, da imate srce do nas. Za druge stranke imamo tudi marsikaj dobrega in sicer »klobase čez pleče!« Naj le pridejo! Zagotovimo, da nikdar ne bodo več prišli. To velja tudi za SLS. Kdor ni naš, je proti nam in mi smo že siti večnih obljub, farbarij in treparij.

Grušova pri Šmarjeti ob Pesnici. Ne delajo samostojni demokrati samo drugod svoje papirnate ofenzive. Spomnili so se tudi nas ter nam pošiljajo že nekaj tednov kar cele svežnje svoje »Domovine«. Seveda brezplačno in ne da bi jo eden naročil. Vemo pa, kdo jim je poslal naše naslove. »Kaj ne gospod, da ne spadate v našo občino?« Kot svobodni ljudje mi »Domovino« tudi čitamo. Tudi zanima nas, ker ga tupatam včasih precej polomi. Posebno št. 15. od 9. t. m. nam pove mnogo, ko piše med drugim: »da sam, demokrati ne vstopijo v nobeno vlado, v kateri ne bi bila njihova beseda merodajna.« Torej vladali so približno sedem let ter je bila njihova beseda vedno merodajna. Kaj ne? Tudi tedaj, kadar so nam nalagali vsako leto višja davčna bremena in pri sklepanju raznih, za nas škodljivih trgovinskih pogodb itd.! Seveda sedaj bi pa moral g. Radič nositi odgovornost za njihove grehe. »Demokrati«, predobro Vas poznamo! Pošljite nam še večkrat »Domovino«, da Vas še bolj spoznamo po Vaših »knofih«. Tudi papir rabimo. Imamo namreč moža, ki se zelo trudi za »demokrate«. Svetujemo mu, da nas v bodoče ne draži, če ne bomo dali mi na svetlo njegova »demokratska« počenjanja tako, da ga bo trebuh bolel. Seveda bo obudil popolen kes kot še nikdar pri spovedi, če sploh kedaj gre. Tudi naš g. župnik bi nas rad nekaj krtatil. Ni mu po volji, da smo »Grusovčari« tako složno organizirani. Moral se je izraziti ob neki priliki, ko smo prišli k »pisanju«. »Pa že spet ljudje iz tistega samostojnega gnezda. Tam v Grušovi in Ruperčah ste ja sami samostojneži,« ter vrgel jezno neko knjigo ob pisalno mizo. G. župnik, mi smo ponosni, da smo »samostojneži«, da pridemo k Vam samo v verskih zadevah, ne pa v političnih, kot Vaše duševne sirote. Ostanemo tudi kristjani še boljši kot Vaši esesarji, ki mislijo, da je cerkev hlev, o čemur se imamo priliko vsako nedeljo prepričati. Pustite nas s politiko v miru in Vas bodemo še bolj spoštovali. Zanimivi so tudi šentpeterski orli. Štrausek in Teržek sta napadla pred nekaj dnevi našega fanta na cesti ter ga po roparsko obdelala. G. kaplan, tukaj malo pogledajte. Kaj ne, to je orlovsko! Kdo torej boljše vzgaja mladino, vi ali mi radičevci? Grušovski Jaka pa ga zdaj slabo »magira« s svojo SLS. Izgubil je mnogo od svoje armade. Še Micika ga noče več zato, ker je hčerka našega vzornega pristaša. Kaj bo zdaj? Tudi Anzeju povej,

da naj bode drugikrat bolj pаметen, da ne bode zastoj tako velike glave nosil. Ostalim mojim tovarišem pa kličem: po začrtani poti naprej do končne zmage! V kratkem več. Ptiček iz samostojnega gnezda.

Stranice. Naša stranka se tukaj lepo razvija. Vsak pameten človek spoznava, da je res Radičeva stranka za kmeta in delavca. Pri nas že od zadnjih volitev ne marajo za spufano esesarsko stranko, veliko manj še za policajdemokrate. Hvala Bogu pri nas jih ni, dasiravno tudi k nam zahaja brezplačno »Domovina«. Mi jo sicer čitamo, ali plačali je nikdar ne bomo, sicer pa naše gospodinje rabijo papir za štedilnik, ali žalibog še štedilnik protestira; v enem kraju je celo eksplodiral. Saj vsakdo ve, da je v »Domovini« veliko strupa in jako malo koristnega. — V najkrajšem času bomo ustanovili »Društvo fantov in deklet« to bo najbolj pikalo neke gospode iz Vitanja, najhujše pa tistega s krivim peresom. Baj je čudno korajžo pa ne znamo, na kaj. Tudi on je kmet, ki pa gre proti kmetu in drži z gospodo, namesto, da bi podpiral kmeta in delavca, ki vzdržuje celi narod. — Opa-zovalec iz Ljubnice.

Orlavas pri Braslovčah. Pri nas smo ustanovili »Društvo kmetskih fantov in deklet« — »Zimzelen«. K društvu so pristopili vsi za izobrazbo in napredek vneti fantje in dekleta naše vasi. Ustanovili smo tudi »Knjižnico in čitalnico«, katera bo nudila svojim članom, pa tudi drugim mnogo raznovrstnih poučnih in zabavnih knjig in časopisov. Društvo prav lepo napreduje; v njem se bo kmetska mladina imela prilichnost izobraževati ter usposablja-ti za trdo pot kmetskega življenja.

Orlavas pri Braslovčah. Anonimni dopisnik je napadel v »Slov. Gospodarju« na neokusen način naše »Društvo kmetskih fantov in deklet« — »Zimzelen«. Vedno smo bili mnenja, da opuščamo vsak časopisni boj, ker smatramo to za nepotrebno, posebno za društveno življenje. Ker smo pa bili opetovano izzvani, naj podamo malo odgovora. Da bodo pa naši čitatelji vedeli, kako in kaj, naj še povemo preje, da se je v naši vasi takoj po ustanovitvi našega društva, ustanovilo tudi neko »Katoliško bralno društvo«, baje z namenom, da dela zdrážbo in prepričanje med kmetsko mladino. Torej naj preidemo k odgovoru. Dopisnik »Slov. Gosp.« pravi, da duševni očetje novostanovljenega društva »Zimzelen« nočejo priznati, da čitajo »Jutro« in »Kmetški list«. To je laž! Člani našega društva ne priznajo, da se je »Jutro« in »Domovina« delilo na ustanovnem sestanku tega društva. Naj še povemo, da niti eden član tega društva ni naročen na katerega omenjenih dveh listov, ako vam že toliko leži v želodec. Priznamo pa lahko, da nas je lepo število naročenih na »Kmetški list«, ki je pisan v kmetskem in krščanskem duhu. Naše društvo daje razen tega svojim članom glede čitanja raznih časopisov — proste roke. — Nadalje pravi, da je društvo »Zimzelen« v naši vasi nepotreben novorojenček, kateremu prorokujejo rojenice prav

kratko življenje. Naše društvo je zelo potreben »novorojenček«, ki ima nalogo, da širi izobrazbo in stanovsko zavednost med svojimi člani. Navzlic prerokovanju naših rojenic se novorojenček »Zimzelen« prav lepo razvija in že sedaj kaže, da bo v ponos naši vasi, vam obrekljivcem pa za vzgled delavnosti in sloge. Nadalje pravi dopisnik, da je prišlo in bo šlo — namreč naše društvo. Ako se smatra vernim katoličanom, tedaj mora vedeti, da le Bog je večni. Dvomite tudi, če bo »Zimzelen« ostal v Lebarjevi hiši še celo zimo zelen. Imate sicer precej trde butice, toda toliko trdih nimate, da bi z njimi prebili močan zid Lebarjeve hiše. Pripominjamo še, da se bomo z »Zimzelenom« kitili vsi krščansko misleči fantje in dekleta našega društva, dočim vas

k temu ne silimo, ker vemo, da bi že marsikateremu to ne pristojalo. Zakaj? Zato, ker je preteklost nekaterih že prav dobro znana ne samo nam, ampak tudi drugim ljudem. Vaše zaletavanje v nas je povsem naravno, ker tudi vsaka žival, predno pogine, brea in bije brez zavestno okoli sebe. Pametni člani vas zapuščajo in to vas boli — pa po vaši krivdi, ker kakršno delo, takšno plačilo. Tudi podgane zapuščajo ladje, kadar se potaplja. Za danes to, ako vam pa še ne zadoštuje, smo vam vedno na razpolago, ker snovi imamo še dovolj. Ker bi pa radi vedeli s kom imamo opravka — zato želimo, da se dopisnik drugič podpiše, ako ima korajžo.

Velenje. »Jutrovemu« tintomazu glede shoda ZSKL toliko, da vsak

pameten človek ve, da more SDS živeti samo od uradniške gonje in nasilja. Vsak dobro ve, kako je prejšnji režim, to je vladal PP — Pašić - Pribečević naše nedolžne ljudi iz kmetijskih in delavskih slojev zapirala, terorizirala in metala čisto po nedolžnem v ječe ter celo potom krive zaprisege ljudi poplaševala, da so bili obsojeni na večletno ječo. Zdaj se še gospod okoli »Jutra« jezi in je celo tako predrzen, da si upa našega boritelja Radića nesramno blatiti. Mi pa vemo, da je Radić edini ljudski voditelj čistih rok. Da pa ima slabe oči in ga radi tega vedno spremlja njegova žena, ni to nič slabega. Bržkone se gospodje okoli »Jutra« jeze, ker Radić ne vzame kakšnega Pivka, Zerkava ali Pribečevića s seboj? Da se neki mož z dolgo brado jezi na ra-

dičevce v hotelu »Rak«, mu ne zamerimo, ker ne zna drugega, kakor prodajati krompir in kislo zelje in ako se jezi, pač le njemu škoduje in ne nam. Da pa je izjavil, da »mi« prazno slamo mlatimo, to je istino povedal: SLS in JDS že skozi sedem let prazno slamo mlati in še bo! Da ta gospod iz vrst SLS to sam uvideva, smo mu hvaležni. — Delave iz Velenja.

Naročnikom, ki doslej še niso poravnali naročnine za letošnje leto, smo priložili v zadnji in delno v današnji številki

položnice

ter prosimo, da stori čim prej vsak svojo dolžnost.

Novice in zabava.

Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani prosi vse one naročnike, ki so pri njej naročili kako knjigo, a iste še niso plačali, da pošljejo odpadli znesek čimprej po položnici, ki je bila priložena naročeni in poslani knjigi.

Umrli je v ponedeljek, dne 19. aprila soproga našega vrlega tovariša A. Sirmole. Blagopokojna je bila izredno dobra mati in so jo vsi ljubili in spoštovali. Naj ji bo lahka zemlja. Preostalom naše globoko sožalje!

Rade Pašić nima le dolgih rok, nego tudi dolg jezik. V nekem beogradskem listu je razžalil bivšega posl. Rankovića. Ranković je tožil in sodišče je Radeta Pašića obsodilo na tri mesece zapora. Kako in kedaj bo Rade sedel, se ne ve, kajti dični sinko voditelja radikalne stranke jo je popihal čez mejo! — Junak!

Nesreča z orožjem. Na Ptujski gori je posestnik Škrilec v veži čistil lovsko puško. V istem trenutku stopi v vežo njegova 20-letna hčerka. Nesreča je hotela, da se je očetu baš v tem trenutku sprožila puška in zadela hčerko v prsi. Težko ranjena se je zgrudila na tla in čez dve uri umrla.

Od poroke v smrt. Težka avtomobilska nesreča v Logu pri Vrhniki. V nedeljo popolne ob 4. se je v Ljubljani poročil 23letni Filip Kopač, mizarški mojster iz Zirov. Proti večeru se je odpeljal z avtomobilom iz Ljubljane čez Vrhniko in Logatec domov v Žiri. V avtomobilu so bili poleg šoferja — nekega Hrvata: ženin Filip Kopač, njegova nevesta oziroma novoporočena žena, dalje 22letna sestra Marija Kopač in brat Ivan Kopač, čevljarški mojster v Žireh. Ko so se peljali skozi Log pri Vrhniki, sta pri zadnji hiši v vasi, kjer je precej hud ovinek, pri avtomobilu nenadoma počili obe levji kolesi. Nastal je pri tem silen sunek, ki je vrgel iz avtomobila ženina Filipa Kopača, njegovo sestro Marijo in brata Ivana. Vsi trije so dobili pri padcu smrt-

no nevarne poškodbe. Nevesta in šofer sta ostala nepoškodovana. Neki očividec je takoj hitel na bližnjo železniško čuvajnico, odkoder je telefoniral v Ljubljano po rešilni avtomobil. Na reševalni postaji so dobili teletonsko poročilo ob 7.15 uri zvečer, nakar je takoj oddrhal rešilni avtomobil na kraj nesreče, kamor je prišel še prej, predno se je dotični očividec vrnil od čuvajnice. Ponesrečencem so takoj nudili prvo pomoč, jih naložili v avtomobil in odpeljali proti Ljubljani. Ženin Filip Kopač je med vožnjo umrl, njegovo sestro in brata so pa prepeljali v bolnišnico. Poškodbe obeh so smrtonesne in se še ne ve, če bosta okrevala. Nekaj krivde na nesreči zadene baje tudi pijajo (alkohol)!

Cisto ameriška kazen. »New York Herald« poroča iz Indianopolisa, da je tamkajšnja oblast izdala zopet novo odredbo o avtomobilnem prometu. Šofer, ki s svojo neprevidnostjo zakrivi smrt kake osebe, bo moral prebiti eno uro v mrtvašnici tik zraven trupla svoje žrtve, da bo premišljal o svoji krivdi.

Novi Salomon. Nek kolesar je povozil gos. Lastnik gosi je zahteval odškodnino. Kolesar je ponudil 25 dinarjev, medtem ko je lastnik zahteval 75 Din in kolesar bi smel vzeti gos. Dolgo sta se prepirala in ko se le nista mogla pogoditi, gresta pred župana, da razsodi. »Vi,« pravi župan kolesarju, »ste pripravljene plačati 25 Din in gospodar naj obdrži gos. Vi pa, sosed, hočete 75 dinarjev in ta gospod sme obdržati gos.« Župan se obrne h kolesarju, rekoč: »Dajte mi 25 Din.« Nato se obrne k gospodarju in mu pravi: »Daj mi gos.« Oba storita, kakor jima ukaže župan. Nato potegne iz žepa 75 Din in jih izroči gospodarju. »Zdaj sta oba zadovoljna,« reče in se smeje, in kar je še več vredno, jaz tudi.

Borba z blaznikom. V bližini Zatca na Češkem se je pripetil slu-

čaj ki je razburil vso okolico. 21-letni A. Šestak, kočijaž v Velihovu pri Zatecu, je skušal izvršiti samomor. V ta namen se je v lopi obesil. Domači so ga pravočasno rešili. Ko je prišel zopet k zavesti, je pričel divjati in razbijati, tako, da so morali vsi bežati. Mož je izredno močan. Posrečilo se je sicer zapreti ga v lopo, toda Šestak je kmalu vrata razbil in planil na prosto. Na dvorišču je našel koso in ker ni mogel domačim do živga, je zdirjal proti bližnji vasi in napadel vsakogar, kdor mu je prišel pod roke. Ker je ogražal vaščane, se je zbralo nekaj korajžnih fantov, da ga ukroto. Med njimi je bil tudi župan, ki je hotel napraviti iz vrvi laso in ga tako ujeti. Toda z laso je zgrešil svoj cilj in Šestak je navalil s koso na župana. Župan se je v zadnjem hipu skril v hišo in zaklenil vrata. Vaščanov sta se lotila strah in groza. Šestak je vedno bolj divjal. Razbijal je okna in metal v hiše kamenje. Ko je opazil, da se nihče več ne upa iz hiše, je pobegnil s koso v roki v Žatec. Vaščani so je ubrali z vilami in kosami za njim. V tem je prišla vest o blazniku do bližnje vasi Stankovce, odkoder se je napotilo kakih sto ljudi ogroženim vaščanom na pomoč. Obe armadi sta se srečali in vnela se je bitka. Blaznik je imel proti sebi do dvesto kmetov, ki so ga začeli obmetavati s kamenjem. V kritičnem trenutku je posegla v boj orožniška patrulja, ki je prihitela z avtomobilom iz Zatca. Ko je Šestak opazil orožnike, se je takoj vdal. Vrgel je koso proč. Nakar so ga odpeljali v Žatec. Med potjo je bil miren, v Žatecu je pa hotel planiti na zdravnika, tako, da so ga morali zvezati, nakar so ga odpeljali v bolnico.

Vrt za 65 milijonov. Le kak kralj ali milijarder si more privoščiti luksuz ter zasaditi vrt, ki stane 65 milijonov. Tudi marsikateremu knezu bo težko, da dobi potrebna sredstva za tako čudo. Šele nekemu ameriškemu nekronanemu vladarju je bilo usojeno, da je na-

TEDENSKI KOLEDAR.

Dnevi:

2. maja: nedelja: Anastazij.
3. maja: ponedelj.: Najd. sv. Križa.
4. maja: torek: Florijan.
5. maja: sreda: Pij V. (Zadnji krajec.
6. maja: četrtek: Ivan Pf.
7. maja: petek: Stanislav.
8. maja: sobota: Mihael G.

Sejmi:

2. maja: Babna Loka, Peklo pri Poljčanah.
3. maja: Fara, Selce, Loka, Rogatec, Velenje, Poljčane, Vrhnika.
4. maja: Jesenice, Srednjavas v Bohinju, Poljane, Serica, Lož, Kočevje, Litija, Domžale, Krško, Videm, Bistrica, Št. Jur ob j. ž., Svičina, Gornji grad, Sv. Trojica v Sl. gor.
5. maja: Št. Gotard, Trbovlje, Sv. Barbara.
6. maja: Sv. Florijan na Toplicah.
7. maja: Sp. Kostrivnica.
8. maja: Zaverše, Polje.

sadil tak čarobni vrt. Je to James B. Duke, tobačni kralj. Vrt obdaja njegov grad Sommerville v New Jerseyu. Nekoč se je razprostiral na njegovem mestu razsežna ravan, ki je bila nerodovitna. Iz te »puščave« je dal napraviti Duke vrt, ki glede lepote nima enakega na svetu, celo znameniti vrtovi v Versaillesu na Francoskem so ničla proti temu. Dal je nanositi hribe, napeljati vodopade in izkopati jezera. V celem obsega vrt 12 kvadratnih kilometrov. Pota imajo skupno dolžino 50 kilometrov. 40 milijonov rastlinic je bilo treba, da so ta vrt »obljudili«. Zlasti ljubi g. Duke vodne umetnosti vseh vrst. V vrtu najdeš 200 vodometov in vodopadov. Ni treba omeniti, da v vrtu kar mrgoli umetnin. Povsod naletiš na bronaste kipe, marmornate sohe in skupine. Od gradu vodi do vrtnega zidu podzemeljski hodnik za služinčad in dobavitelje, da ne bi motil sprehajalca kak slu-

žeči duh. Povdariti moramo, da da tobačni kralj dvakrat na teden svoj vrt na razpolago šetajočemu občinstvu.

E. Š.
Tudi vzrok za ločitev. V Millwauke v Ameriki je vložil neki mož proti svoji zakonski ženi tožbo za ločitev zakona, češ da se je pri spiritističnih sejah (klicanje duhov umrlih) ljubimkovala z duhom svojega prvega moža. Sodnik je v razsodbi proglasil, da z duhom umrlega ni mogla žena zagrešiti nezvestobo, zato da ločitev zakona ni osnovana. In tožbo je zavrnil. — Ljudem gre res predobro, pa ne vejo, kaj bi počeli.

Mojster v gladovanju. Na Dunaju se je postil, zaprt v stekleno omaro in pod zdravniškim nadzorstvom, mojster v gladovanju Jolly celih 44 dni in s tem postavil nov svetovni rekord v gladovanju. So pa drugi mojstri, ki znajo tudi dolgo gladovati in katerim ne da žilica miru, da je Jolly gladoval več časa, kakor oni. Zato ga skušajo prekositi. Kakor poročajo listi, gladujeta sedaj na Dunaju kar dva taka mojstra v steklenih omarah. Čudna zabava!

Levinja v gledališču. V nekem beograjskem gledališču je nastopal Indijanec Tu Rama z levi. Naval ljudstva je bil vedno velik. Predzadnjo nedeljo pa se je zgodilo nekaj nenavadnega. Dvorana je bila nabito polna občinstva. Tu Rama je ravno bil z enim levom na odru, ko se je velika levinja izmuznila iz svoje kletke in kratkoma prišla v dvorano med občinstvo. Najprej jo je zapazila neka gospa, ki je zavpila in se onesvestila. Istočasno nekdo zavpije: »Levinja je ušla, rešite se!« V dvorani je nastala strahovita razburjenost. Mnogi so drveli k vratom, drugi so od strahu obsedeli in vpili, posebno ženske so bile glasne. Samo levinja se ni prav nič razburjala. Mirno je stala v dvorani in srepo gledala nore ljudi. Med tem je prišel z odra njen gospodar Tu Rama in levinjo zopet lepo spravil v kletko. Ljudje so pa bili tako razburjeni, da se niso več upali ostati pri predstavi, vse je odšlo domov.

Na Rači pri Velikih Laščah je bil v nedeljo pozno ponoči težko ranjen nek turjaški orožnik. Zgodilo se je to v neki gostilni. Orožnik ni bil v službi. Čujemo že od več strani pritožbe, da se čisto jemlje v orožniško službo ljudi, ki so za to službo premalo resni. Posledica je, da taki orožniki popivajo in se tudi pretepajo s fanti. Nekje je orožnik pri takem pretepanju prišel ob pokrivalo in ob bajonet. Kakšni varnostni organi pa so to? To je posledica tega, ker skušajo meščanske stranke orožništvo vedno bolj vporabljalati za strankarsko agitacijo, mesto, da bi se jih strogo držalo in vporabljal le za varnostno službo. Radič ima prav, ko pravi, da je bolje biti brez orožnikov, nego čuvati take orožnike-strankarje.

Znižanje cen knjigam, ki jih je izdala »Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani« in sicer:

Agrarizem in Slovanstvo (broš.), doslej Din 3.—, sedaj Din 2.—.
Stara pravda nekdanj in sedaj (br.), doslej Din 10.—, sedaj Din 5.—.

O b r a z i (broš.), doslej Din 25.—, sedaj Din 15.—.

O b r a z i (vezano v polplatno), doslej Din 35.—, sedaj Din 25.—.

O b r a z i (vezano v platno), doslej Din 40.—, sedaj Din 30.—.

Vdova Rošinka (brošir.), doslej Din 25.—, sedaj Din 15.—.

Vdova Rošinka (vezana), doslej Din 35.—, sedaj Din 25.—.

Dohodninski davek. Kako se napoveduje in kako se sestavljajo pritožbe, doslej Din 10.—, sedaj Din 5.—.

Kuharske bukvice za kmečke žene in dekleta, doslej Din 6.—, sedaj Din 5.—.

Matija Gubec, doslej Din 2.—, sedaj Din 1.—.

Kmetijski koledar za l. 1926 (mali vez.), doslej Din 10.—, sedaj Din 5.—.

Kmetijska Matica, vsebujoča 3 knjige (Veliki koledar 1926, Črni pajek in Zbirka kmetijskih nauk), doslej Din 35.—, sedaj Din 30.—.

Zbirka kmetijskih nauk (broš.), doslej Din 15.—, sedaj Din 10.—.

Zvezdice, doslej Din 7.—, sedaj Din 5.—.

Narodno blago.

(Zapisal Franc Kramar.)

Strah ozdravil nogé.

Bila sta dva lumpa, najslabša človeka v tisti župniji. Eden ni bil nikoli koštrunovega mesa sit, drugi pa orehovih jederc ne. Nekoč sta se bila zmenila, da bosta šla spet krast. Prvi je vedel za debelega koštruna, drugi pa za orehovo drevo, polno zrelih orehov. In sta se tako zmenila, da bosta tistega koštruna ponoči na pokopališču skuhala in jedla, zraven pa še orehe trla. Zato na pokopališču, da bi se ljudje bolj bali in da bi onadva bolj brez skrbi kuhala in jedla. No, potem sta šla krast. Onega, ki je šel koštruna krast so vjeli in zaprli. Oni, ki je šel nad orehe, jih je dosti dobil, in na kopališče jih je prinesel, kakor sta se zmenila. Tam je zakuril in orehe je tako na neki deski tolkel, da je kar donelo. Cerkvenik to zasliši in gre gledat kaj da je, pa zagleda tisti ogenj in sliši tisto tolčenje ter se silno, silno prestraši. V eni sapi leti k župniku v župnišče in pravi: »Naj gredó, gospod župnik, s tistimi črnimi bukvami« tja na pokopališče, ki je taka reč tam! Mrtvi kurijo, s kostmi pa ropotajo, da je groza! Župnik pravi: »Ja, jaz bi že šel na pokopališče v stistimi črnimi bukvami«, pa me tako noga boli, ne vem če bom mogel iti!« Potem sta se tako zmenila, da jih je v košu nesel na pokopališče. Ko jih je cerkvenik prinesel na pokopališče, jih tat zagledal, pa je seveda mislil, da nese drugi tat koštruna. Je pa zavpil: »Daj ga brž, daj, da ga ubijeva in odereva!« Župnik to zasliši, se pa tako ustrašijo, da brž skočijo ven iz koša, pa tiste »črne bukve« od sebe zaženejo, da so lažje bežali čez drn in strn, kar se je dalo. Drugi dan je bila pa noga čisto zdrava, preje jo pa noben zdravnik ni mogel ozdraviti! Potem so pa

župnik od veselja, ker je noga ozdravela, podarili temu cerkveniku celih petsto goldinarjev.

Trije lumpje in kmetič.

Trije lumpje so videli kmetiča, ki je osla in kozo gnal na sejem. Osla je jezdil, koza pa je imel na vrvi za oslov rep privezano. Kozi je obesil še zvonček na vrat, da je vedel, da gre vedno za njim in da ni bilo treba njemu vedno nazaj gledati. Prvi lump pravi: »Jaz mu bom kozo ukradel tako, da ne bo nič čutil!« Drugi pravi: »No, če mu boš ti kozo, jaz mu bom pa osla!« Tretji pravi: »No, če mu bosta vidva kozo in osla, jaz mu bom pa obleko, da bo nag!« Prvi je zdaj šel in je nalahko kozi z vratu odvezal zvonček in oslu ga za rep privezal; potem je še kozo nalahko odvezal in je šel z njo kamor je hotel. — Drugi lump pa je kmetiču do mitnice sledil. Na mitnici pravi kmetič: »Zdaj bom plačal mitnino za tega-le osla in od koze!« — »Od katere koze?« — pravijo tam. — »I, od tiste, ki je zadaj oslu na rep privezana!« — »I, saj je ni nikjer, le pogledajte, da ne!« — mu pravijo. Mož gleda nazaj, pa je res ni bilo. Kmetič začne tarnati, jeziti se, kleti, da se je kar iskriilo. Zdaj pristopi drugi lump in pravi: »Oče, jaz sem pa videl tistega, ki vam je kozo ukradel!« — Prav po tistile ulici jo je gnal! Če je hočete dobiti, le brž pogledajte za njim, — bom vam pa jaz v tem času malo osla podržal!« Prismođe mu je zdaj res osla pustil »podržati« in je za kozo in za njenim tatom letel. Seveda jo je tat v tem odkuril z oslom bogvekam. Zdaj pride kmetič nazaj, kar se da jezen, ker ni dobil ne koze ne tatu, in glej, pa še osla ni bilo! Še nikoli ni bil ta kmetič tako jezen, kot tisti dan! Ko ni imel ne osla ne koze, jo mahne kar naravnost proti domu. Tretji lump ga je že ob cesti čakal. Ko pride kmetič do njega mu pravi: »Oh, oče, tukaj v ta-le vodnjak je meni nogavica denarjev padla! Ali bi hoteli vi po njega iti?« — saj vam bom dobro plačal!« Potem da lump kmetiču kar petdesetak. Kmetič veselo, da bo kaj zaslužil, vzame denar, ga spravi v kamizolo, sleče vso obleko in gre notri v vodnjak po tisti denar. Ko je bil že v vodnjaku, lump zgrabi njegovo obleko in zbeži z njo, kar so ga nesle nogé. Notri v kamizoli je dobil lump še tisti petdesetak, ki ga je bil preje dal kmetiču. Potem pa kmetič ni imel ne koze, ne osla in ne obleke, radi svoje prevelike zaupljivosti do drugih ljudi, ker je mislil, da so vsi tako pošteni, kakor je on sam.

Dvanajst bratov in čarovnica.

Neka mati je imela dvanajst sinov. Ko so vsi odrasli, jim je rekla: »Pojdite po svetu, pa se oženite, a ne drugod kot tam, kjer imajo tudi dvanajst hčera, ravno toliko, kolikor je vas!« Bratje zdaj gredo po svetu in so zvedeli za neko čarovnico, ki je imela še trinajst hčera, ne samo dvanajst! Pridejo na pašnik, kjer se je paslo dvanajst konj, ki so bili kar po vrsti razdeljeni: najstarejši je bil najdebelejši in najlepši, potem je bil

pa vsak malo bolj suh in najzadnji najmlajši je bil tako suh, kakor trska. Bratje si jih zdaj kar razdele: najstarejši brat zajaha najstarejšega in najlepšega konja, drugi pa kar po vrsti, vsak svoji starosti primerne; na najmlajšega brata pride najmlajši in najbolj suhi konj. Ko tako naprej jezdijo, pa spregovorijo najmlajšega brata konj (suh): »Ko boste prišli k tisti čarovnici, ki ima trinajst hčera, bo vas dela vsakega k eni hčeri spat. Tista hči ki bo pa še ostala, bo pri njej ležala. Ko bodo že vse pospale, ti (najmlajši brat) lepo nalahko vstani in povej na tiho vsem bratom, da se naj na drugo stran preležejo, zato, ker čarovnica misli vas ponoči vse pomoriti. Potem bo namesto vam, pa svojim hčeram glave posekala!«

Bratje prijezdijo do tiste čarovnice in konje v hlev denejo. Grejo v hišo in čarovnica res dene vsakega k eni svoji hčeri lež, ker se je med tem že zvečerilo. Tista hči, ki je še ostala, in čarovnica greste pa skupaj v materino posteljo spat. Najmlajši brat se je delal, kakor da bi spal. Ko pa zapazi, da vse ženske spe, nalahko vstane, gre po mače k bratom in vsakemu natiho pove, da se naj preleže na drugo stran. Bratje se zdaj nalahko preležejo in najmlajši gre nazaj v svojo posteljo in se tudi preleže. O polnoči čarovnica vstane, vzame sekiro in odseka glave vsem dvanajstim hčeram, ker je mislila da onim dvanajstim bratom glave seka. Zjutraj zarano pa bratje vstanejo, se nalahko iz hiše izmuznejo, gredo v hlev, zajašejo vsak svojega konja in zbeže. Čarovnica in njena trinajsta hči pa sta se med tem časom zbudile. Čarovnica pogleda po posteljah — in oj groza! — njene hčere vse mrtve, onih dvanajst bratov pa nikjer! Strašna jeza se obeh poloti in v divjem srdu se obe spustite za brati. Bratje so pa spet tako jezdili, kakor poprej, po starosti pri njih in pri konjih, tako, da je bil spet najmlajši brat najzadnji, s tistim suhim konjičkom. Ko ste bili oni dve, čarovnica in njena hči, že tako blizu njih, da sta jih ona dva, ki sta bila najzadnja, že čutila, pravi konj: »Ali imaš kaj pri sebi?« Ta pravi: »Imam! Krtačo, štrigel« za konje štriglat, pa »feco« za konje brisat! Konj zdaj pravi: »Krtačo dol zaženi!« Ta zažene dol krtačo in za njimi nastane veliko grmovje. Predeni sta oni dve grmovje prerili, so bili bratje že daleč. Ko ste bili spet toliko blizu njih, da sta jih ta dva začutila, pa pravi konj: »Zdaj pa štrigel« na tla zaženi! Brat ga zažene in zdaj nastane za njim še desetkrat bolj gosto grmovje, kakor preje. Predeni sta oni dve to gosto grmovje prerili, so bili bratje že daleč, daleč. Ko sta jih oni dve čez dolgo časa spet došli, pravi konj: »Zdaj pa še »feco« doli zaženi!« Ta jo zažene in zdaj za njimi nastane taka voda, da ste oni dve vanjo skočili in so se samo še en čas njiju glave iz vode videle, potem sta pa obe utonili. Bratje so v tem času že do doma prijezdili. Žive še zdaj, če se niso umrli.

Narodni gospodar.

Hmeljarji, pozor!

Znano je vsem hmeljarjem, da se je l. 1924 in 1925 pojavila na poznem hmelju nova bolezen, peronospora, ki ne okužuje in uničuje le liste in poganjke, nego tudi kobule. L. 1924 smo bolezen opazovali še takrat, ko je rastlina že tvorila kobule, lani pa veliko poprej — in letos se pa pojavlja, ko so poganjki komaj prirastli iz zemlje — in to daje misliti. Potemtakem lahko sklepamo, da bode učinek bolezni v tekočem letu še veliko občutnejši nego minula leta in še posebno, če bode vreme brezmnokrotno.

Gospod vseučilišni profesor dr. Škorić iz Zagreba, ki je letos konstatiral peronosporo na hmelju, priporoča za nje obrambo vsem hmeljarjem takojšnjo škropljenje nasadov s tekočino, v kateri so se na 100 l mehke vode raztopile tri četrtine kilograma bakrene galice in 1½ kg ugašenega apna.

Hmeljarji! Upoštevajte ta nasvet in poročajte o učinkovanju obrambnega dela Hmeljarskemu društvu v Zalcu.

* * *

Živinska razstava v Novem mestu. Podružnica kmetijske družbe v Novem mestu naznanja: Živinska razstava se bo vršila 30. maja t. j.

v nedeljo od 9. ure zjutraj do 16. ure popoldne. K razstavi bodo pripuščene: 1. enobarvne (sive, pšenične in rujave) krave in telice, breje ali s teleti, enobravniki biki od 1 leta naprej. Biki, krave in telice, ki vozijo, naj se naprežejo. 2. Žrebci od 1 leta naprej, toplo in mrzlokrvni, kobile od 3 let naprej, toplo in mrzlokrvne, breje ali z žrebci, mlade kobilice 1 in 2 letne, 3. mrjasci od tri četrt leta naprej (polzlahnjenim pasem) svinje, breje ali s praseti. Kmetovalci, poslužite se prilike, razstavite svoje lepe živali. Zato naj se vsak, kdor misli kako žival razstaviti, obvezno prihlasi do 15. majnika t. l. pri

podružnici kmetijske družbe v Novem mestu. Kdor se do tega časa ne prihlasi, ne bo pripuščten k razstavi. Lepe živali bodo dobile primerne nagrade. Za bolj oddaljene živali preskrbimo hleve in tudi krmo. Kmetijski strokovnjaki Slovenije, ki se za razstavo zanimate, se vabite, da jo posetite. Na razstavo bo povabljen ministrstvo poljedelstva v Beogradu in bode dana možnost živali prodati.

Denarna podpora obiskovalcem petdnevnega kletarskega učnega tečaja na srednji vinarski in sadjarški šoli v Mariboru, ki začne, kakor smo že poročali, v torek (4. maja) ob 8. uri in konča v soboto (8. ma-

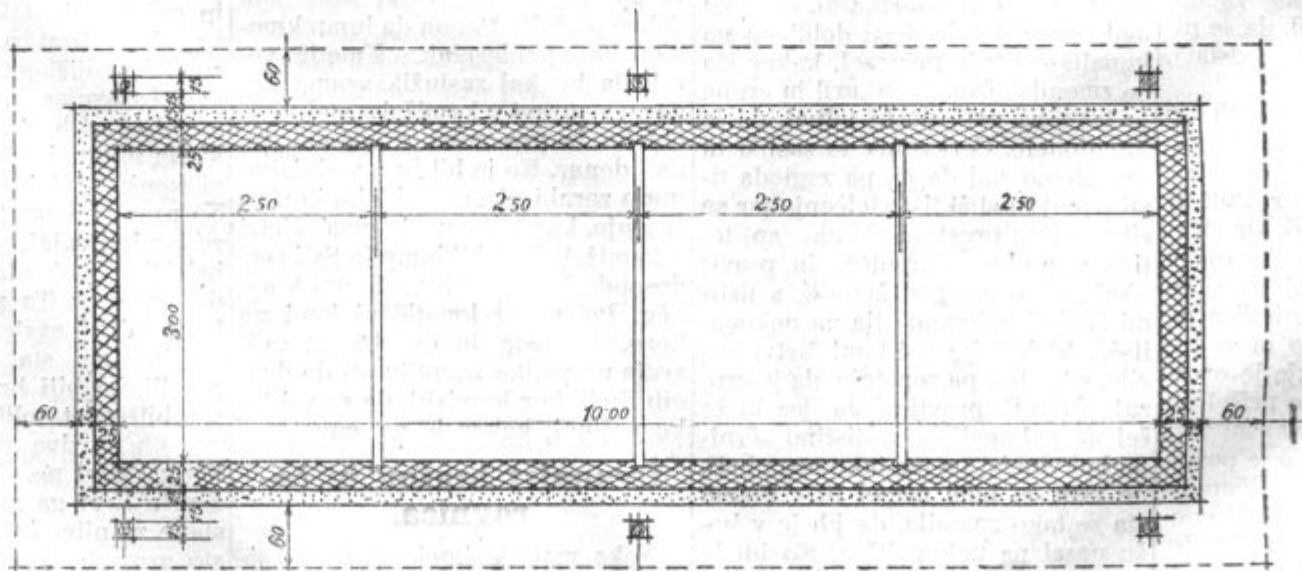
Državni ekonom Josip Sustić:

Kmetijsko poučno potovanje po inozemstvu.

(Nadaljevanje.)

Na posestvu višje kmetijske šole v Hornih Heřmanicah smo videli v uporabi sistem, katerega naprava ni posebno draga, posebno radi tega ne, ker ima skoraj vsak večji posestnik razven cementa, oziroma cementne opeke ves gradbeni material doma in ako je količjak izurjen, izvršuje vsa dela kar sam brez tujih moči. Kisanje se vrši v betonskih jamah, širokih tri metre in globokih dva metra. Betonirana shramba je za 1,50 m v zemlji, a za 50 cm nad zemljo in je pokrita s priprosto streho. Podolga jama mora biti razdeljena v več enakih delov, katerih število se lahko poljubno vzame, od katerih vsaki vsebuje poln le toliko kisle krme, kolikor se je lahko pokrmi najdalje tekom enega meseca. Dolžina posameznih oddelkov je tedaj odvisna od števila živine. Mere oddelkov v Hornih Heřmanicah (glej sliko!) odgovarjajo potrebam od okrog 16 glav odrasle goveje živine. Posamezne oddelke ločijo močne lesene stene, najboljše iz mecesnovega ali hrastovega lesa, ki se dajo z lahkoto vložiti in odstraniti. Vse špranje teh sten se pred polnjenjem jame dobro zamaže z mastno ilovico tako, da so oddelki eden od drugega popolnoma ločeni. Druge podrobnosti se razvidijo iz obeh slik. Stene jame so najboljše iz votle betonske opeke iz cementne malte.

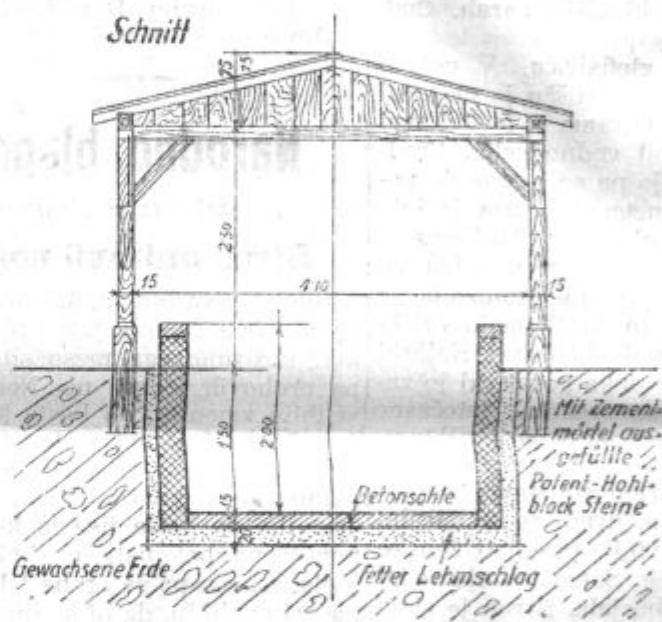
Grundriß

Okisanje zelene krme v jami se na zavodu ne vrši naravnim potom ali s pomočjo močnega pritiska s stiskalnicami, kakor pri nekaterih drugih sistemih, temveč le s pomočjo posebej za to svrhu v zanesljivih laboratorijih vzgojenih glivic. Najbolj se priporočajo za to svrhu glivice pod značko »Vindobona-Pulpe-Reinkulturen«, katere proizvaja in razpošilja »Laboratorium Ing. Albert Moser, Wien XIX/5, Goltz-gasse 3« v Avstriji. Pri naročilu glivic se dobi tudi podrobno navodilo za uporabo, katerega se je pa z ozirom na uspeh najtočnejše držati. V opisani jami se vrši kisanje lahko pa tudi brez umetnih glivic, kakor pri navadnih zemeljskih jamah. Na šoli v Heřmanicah se uporabljajo namesto naravnega kisanja umetne glivice, dobavljene iz omenjenega dunajskega laboratorija.

Zeleno krmo je treba pred kisanjem zrezati s slamoreznico, paziti pa tudi, da je material nezamazan od zemlje ali druge nesnage, da ni zmrzel, ožgan od slane ali že gniloben. Že po osmih tednih kisanja se lahko prične s krmljenjem. Kislo krmo se ne krmi samo, temveč dodaja k suhi krmi in živali v početku navaja nanjo z malimi stopnjujočimi količinami. Pravilno okisana krma je prijetnega, kisljastega duha in okusa, se upravičeno uporablja kot zelo dobro, dijetlično in mlečno krmilo, ki ne zaostaja mnogo za zeleno krmo. Na zavodu v Heřmanicah se je takoj po pričetku tega krmljenja znatno zboljšala mlečnost krav. Našim imovitejšim posestnikom je ta sistem ensilaze priporočati.

(Dalje sledi.)

ja), se izplača kmetiskim vinarjem in njih odraslim sinovom, ki prinesejo s seboj uradno potrdilo svoje občine o siromaštvu in da imajo doma svoje kletarstvo. Obiskovalci drugih, tudi že razglašanih, enodnevni učni tečajev ne morejo dobiti nikake podpore. Samo podpore resnično potrebni se naj javijo zanje ob začetku tečaja z navedenim uradnim dokazilom, ker so sredstva za to, ki jih je dovolilo ministrstvo za kmetijstvo, omejena. — Direktor Andrej Zmavc.

Kako država pomaga kmetijskim zadrugam. Nekdanji kranjski deželni odbor je mnogo storil za procvit kmetijskih zadrug. Dajal je zadrugam podpore ob ustanovitvi za nabavo strojev in davka prosti bencin se je lahko dobival brez posebnih težav. Sedaj je pa drugače. Nele da ni govora o nikakih podporah. Pri nabavi davka prostega bencina se delajo take težave, da je najboljša vse take prošnje opustiti. Na prošnjo, ki gre v rešitev vselej v Beograd, treba pritisniti kolkov za 25 Din. Do rešitve preteče nekaj tednov, potem pa pride strogo zapisovanje o porabi bencina in nadzorovanje od strani finančne straže. Je res bolje kupiti bencin v prodajalni, vsaj ni treba imeti zanj založene nobene vsote in odpade pošiljanje sodov ter varščina zanje. Sedaj pa pridejo še davki. Zadruga četudi ne išče nobenega dobička in ima včasih pri obratu še izgubo, mora plačati davek na poslovni promet, ki se plačuje z velikimi ceremonijami. Ako ne plačaš točno, brž zagroze z velikimi globami. Zadruga mora tedaj v dvojniki napraviti izkaz, koliko na podlagi računskega zaključka pripade na njo tega davka. Ako je imela smolo, da je morala plačati za popravilo pokvarjenih strojev visoke vsote, ali pa kako drugo nesrečo, tedaj seveda tudi davek na promet mogočno naraste. Na en izvod se prilepi kolek za 5 Din. Potem dobiš na ta izvod pri davkarju potrdilo, da je bil davek plačan. To potrdilo treba poslati davčni administraciji v Ljubljano. Ako kmet vse-

ga tega ne ve ali če si brž ne vzame časa, da bi vse izpolnil, mu kar zarubijo kravo.

Nepravilno postopanje čebelarja. (Dopis). Nedelja popoldne je. Pred čebeljakom stoji kmet in še par ljudi. Na moje vprašanje, kako je s čebelami, pravi, da slabo, vse so pomrle. »Najbrže ste sami krivi«, mu pravim. »Nisem, nego v jeseni ni bilo paše, pa so od gladu pomrle po zimi,« odgovarja kmet. »E, vidi-te,« mu rečem, »da ste sami krivi. Zakaj pa jih niste krmili, ako ni bilo dovolj paše?« »O, to je pa predrag«, pravi in nadaljuje: »Saj je mnogo ceneje, ako spomladi kupim nove čebele. Za 100 dinarjev dobim čebele s panjem vred! Kdo bi potem hranil?« Tako je modroval mož. Ni pa pomislil, da je pred vsem silno surovo pustiti čebele, da pomrejo od gladu. A razun tega še to-le: Kaj pa, ko bi vsi čebelarji tako mislili, kakor ta moj nesrečnež? Ko bi vsi pustili čebele pomreti v nadi, da bodo spomladi nove poceni kupili. Kje pa jih bodo dobili, ako so povsod od gladu pomrle? Mislim, da bi se proti takim gospodarjem-čebelarjem, ki tako ravna, moralo strogo nastopiti.

Kdo je največji sovražnik sadnega drevja? Kajne misliš boš dragi bralec, gosenice, divjačina ali suša! Seveda vsi ti so veliki sovražniki sadnega drevja. Največji sovražnik pa je čisto kmet sam. Neverjetno boš zmalaj z glavo. Vendar je res! Kolikokrat zagreši sadivec sadnega drevja že koj izpočetka. Nemogoče je potem napraviti iz drevesa plodonosno drevo. Uboga drevesca pustijo včasih cele dneve na vročem pomladanskem solncu, dokler ne onemorejo korenine, predno so jih vsadili. Obratno mora pameten kmet drevesca, kakor hitro dospeljo, zlasti iz daljnega kraja, takoj zakopati v mokro zemljo, da ostanejo korenine nepokvarjene ter jih pokriti. Druga napaka je, ker se jama preveč površno skoplje. Kolikokrat sem videl, kako so iz-

kopali v suho, staro ruševino 30 ali 40 centimetrov široko in globoko jamo, kamor so vteknili korenine. Nato so stlačili ruševino, zlomili in skrivili korenine. Na tak način se drevesce uniči. Boljše je, da ne sadiš dreves. Jama mora imeti najmanj 150 cm v premeru in mora biti 50 cm globoka. Zemlja mora biti bogata na redilnih snoveh. Dosežeš to, ako primešaš dobro vležanega komposta. Drevesce privežejo tudi večkrat pomanjkljivo na kol. Novovsajenega drevesca ne smete nikdar z mehko vrstico privezati na količ. Zemlja se usede, seveda in z njo vred tudi drevesce. Ako pa je privezano trdo na količ, se ne more usedati z zemljo in korenine se ranijo. Ako že privežeš drevesca takoj, jih priveži s slamo. Nato treba drevo gojiti. Koliko zagrešijo s pomanjkljivim rezanjem dreves, kako malo pazijo na drevesne jame, kako mačehovsko gnojijo. Ako ne boš upošteval vseh teh pravil, ne boš imel nikdar uspeha. Sadite torej raje manj dreves, a negujte iste dobro!

Jajca kot denar. V Armeniji, ki spada pod Rusijo, rabijo jajca in kokoši mesto denarja. 12 jajc ima vrednost približno 25 dinarjev. Počeno jajce se ne vzame kot plačilo. Par dobrih čevljev stane 200 jajc. Kokoš vzamejo za vrednost približno 45 dinarjev. Torej je v Armeniji še, kakor je bilo pri nas v zelo starih časih, ko še nismo imeli kovnega denarja. Stari Slovani so poseben radi vporabljali platno mesto denarja. Od tod tudi beseda »plačati« ali »platiti«.

Kaj storiš, ako dobijo goske trganje? Kosovka se ni malo prestrašila radi svojih gosk. Bilo je prve dni aprila. Gosja jata se je zagnala v vetrovno, mrzlem in mokrem vremenu v potok, popoldne jih nekaj že ni moglo več hoditi. Kaj je storila Kosovka? Urno je zaprla zdrave gosi v hlev, bolne pa je nesla v izbo. Zakurila je nalašč toplo. Prinesla je škač gorke

vode, da je zdržala v njej roka, vanj je posadila goske. Čez četrte ure je vzela gosko za gosko iz vode, jih do suhega utrla ter noge dobro s petrolejem namazala. Potem jim je dala v z gorkimi krpmi napravljeno gnezdo. Glej, naslednji dan so bile goske že skoraj zdrave. Kosovka se je zaklela, da ne pusti prej gosk v vodo, dokler ni primerno segreta in niso goske že vsaj tri tedne stare. Od tedaj ni njenih gosk nič več trgalo!

Varčevanje gnojnice. Gnojnica je izvrstno gnojilno sredstvo. In vendar mnogi ne pazijo nanj. Treba je gnojnico zbirati v gnojni jami. Ako pogledamo pod nekatere svinjake, kaka nesnaga in vendar bi se tudi gnojnica iz svinjakov lahko uporabila. Istotako od goveje živine. Napraviti je treba gnojno jamo, katere tla in stranice so tlakovane. Ena sama krava da na leto 25 hl gnojnice.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani z ozirom na sedanjo stavbeno sezijo opozarja vse naročitelje zgradb, da so v smislu § 40 Zakona o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1922 (gl. Uradni list št. 169 iz l. 1922) solidarni plačniki za vse one zavarovalne prispevke, ki jih urad predpiše njihovu stavbeniku za delavce, zaposlene pri dotični zgradbi. Vsled tega je v lastnem interesu naročiteljev zgradb, da pri končnem obračunu zahtevajo od svojega stavbenika potrdilo Okrožnega urada, da ima vse predpisane prispevke plačane. Za slučaj neizterljivosti prispevkov od stavbenika, je namreč urad dolžan iste izterjati v smislu gori navedenega zakonitega določila od naročitelja zgradbe.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani ponovno opozarja vse delodajalce, da izročajo denar le proti pravilno izstavljenemu potrdilu in samo onim inkasantom, ki se izkažejo z uradnim pooblastilom, da so upravičeni sprejemati denar.

IVAN JAX IN SIN

Ljubljana, Gosposvetska c. 2

Najboljši šivalni in pletilni stroji. Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Vezanje poučuje brezplačno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Desetletna garancija. PISALNI STROJI „Adler“.

Kolesa iz prvih tovarn „DÜRKOPP“, „STYRIA“, „WAFFENRAD“, „KAYSER“

Ne pomaga nič! Prepričajte se! Kar je res, je pa le res!

Da se kupi najboljše, trpežno blago za moške in ženske obleke le pri domači znani trgovini pri

„ČEŠNIKU“

LJUBLJANA - LINGARJEVA ULICA

Največja izbira svilnatih rut in šerp!

Najboljša in zato najcenejše kupite edino le pri

Josip Petelinc

pletenine, majce, volno, žepne robce, kravate, palice, nahrbtnike, spodnje hlače, otroško trikot perilo, kompletno potrebščine za čevljarje, krojače, sedlarje in šivilje v Ljubljani ob vodi, blizu Prešernovega spomenika. Na veliko in malo!

UMETNA GNOJILA

superfosfat, kali eva sol, ka nit, th. masova žilindra in prvovrstni Spilski Portland-cement vedno v zalogi po najugodnejših cenah pri osr. gosp. zadr.

„EKONOM“
LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 7.

Združene opekarne d.

Ljubljana
Miklošičeva cesta 13
prejeto
Vidic-Knez
tovarne na Viču in Brdu
nudijo v poljubni množici — takoj dobavno — najboljše preiskovane modele strešnikov z eno ali dvema srezama kakor tudi bobrovcev (lamber) in sidne opeke. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba! Stakleni strešnik vedno v zalogi.

ZA V PRAGO

priporoča podpisana tvrdka vse telovadne oblačilne potrebščine za člane, članice, naraščaj in deco. Solidno in lepo izdelani kroji po najnižji ceni. — Zahtevajte cenike!
BRATA CAPUDER, Ljubljana, Wolfova ul. 1/II.

Vse te lepe stvari:

lepe čevljičke, torbice in druga darila lahko kupite, ako najdete v

milu „Gazela“

samo en zlatnik. V vsak tisoči komad našega priznanega mila vtisnemo namreč po 1 zlatnik in ako imate srečo ga boste sigurno našli.

Vpošlevajte to ter pridno perite le z

milom

„Gazela“

ki se odlikuje po izreano obilni peni ter jako temeljito in hitro očisti perilo.

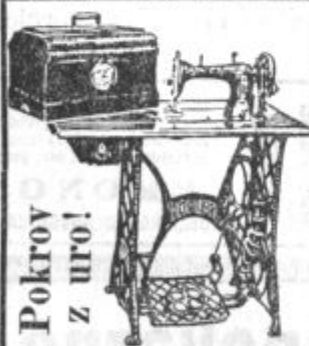

GAZELA MILO

Kmetovalci, obrtniki in delavci!

Ki nudijo svoje blago v „Kmetiskem listu“! Kdor nas podpira, podpirajmo mi njega! Svoji k svojim!

Kupujte svoje potrebščine samo pri onih trgovcih, Svoji k svojim!

Gospodinje, šivilje, obrtniki!

Do sedaj neprekosljivi šivalni stroji

KÖHLER

z 10-letnim jamstvom

se dobe v najmodernejših opre mah za rodbine, šivilje, krojače in čevljarje pri trrdki

IV. AUERHAMMER

Ljubljana, Kolodvorska 3

Prodaja se tudi na obroke.

Pokrov z uro!

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroji so edino

Petelinčevi

znamke

GRITZNER, ADLER, PHÖNIX za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. — Tudi na obroke. Večletna garancija.

JOSIP PETELINC Ljubljana

Od dobrega najboljšje je švicarski pletilni stroj „DUBIED“

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji

VRT Džamonja in drugovi, dr. z o. zav., Maribor

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, evetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno okrasno grmovje in drevje imamo celo leto. Zahtevajte cenike.

TISKARNA MERKUR

TRGOV. - INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva 13

TELEFON ŠTEV. 552

TISKA ČASOPISE, KNJIGE, POSETMICE, BROŠURE, LETAKE, CENIKE, TRG. TISKOVINE I. T. D.

Lastna knjigoveznica.

Naročajte „GRUDO“!

PREKLIC.

Podpisani preklujem vse obrekljive besede, katere sem govoril o Frančiški Legat iz Hraša 15 pri Lescah in se ji zahvaljujem, da me sodniško ne preganja. — Hraše pri Lescah, 18. IV. 1926. Frane VOVK, posestnik v Hrašah št. 3 pri Lescah

Due 3. maja ob 1/2 2. uri popoldne se vrši v Trnovem

javna dražba

Klemencovih senošet mesarice in drugih za pokojnjo v letošnjem letu.

„Kmečki punt“

Pravkar je izšla ta krasna povest hrvatskega romanopisca A. Senoa v lepem slovenskem prevodu dr. Joža Glonarja. Cena broširane Din 25.—; vezane Din 30.— brez pošilnine.

V naši založbi so izšle doslej še sledeče zabavne in poučne knjige:

Regina, povest. Nemško spisal G. Keller, poslovenil dr. Joža Glonar. Cena Din 5.—.

Občinsko dete Roman dojenčka. Srbsko spisal Branislav Nušić. Poslovenil Cv. Golar. Cena Din 25.—.

Zeleni kader Povest iz vtrharnih dni našega narodnega osvobodjenja. Spisal Ivan Zorec. Cena Din 14.—.

Povest o Robinsonu

z risbami v barvah. Za mladino v angleščini spisal K. Fitzgerald. V slovensčino preložil Bog. Vdovič. Cena Din 15.—; vezani izvod Din 20.—.

Politika in zgodovina.

Nekoliko odgovorov na dnevna vprašanja. Spisal dr. Drag. Lončar. Cena Din 15.—.

Vse tu navedene knjige se dobe po vseh slov. knjigarnah. Naročajo se lahko tudi pri podpisnem založniku.

Tiskarna in litografija

J. Blasnika nasl. d. d.

LJUBLJANA, Breg šte. 12.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Slovenske Konjice, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Slovenjgradec, Prevalje.

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi).

Kapital in rezerve nad Din 20.000.000.—.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavi: TRGOVSKA

Telefoni: 139, 146, 458